

Voorzitter: Mw. C.T. Nieuwenhout (GroenLinks)

Namens de raad: N. Nieuwenhuijsen (GroenLinks), J.P. Loopstra, D. vd Meide (PvdA), K.W. van Doesen (D66), W.H. Koks (SP), E. Akkerman (VVD), P. Rebergen (CU), J.D.P. de Haan (CDA), W. I. Pechler (PvdD), Y.P. Menger (100%Groningen), J. Atema (Stadspartij), N.E. Berenschot (Student & Stad) B. Onnes (PVV)

Namens het college: P.S. de Rook, C.E. Bloemhof, I.M. Jongman, L.I. Diks (wethouder)

Namens de griffie: Mevr. W.H. Bierman

Gemeenterekening 2020

00:15:58

Voorzitter: Goedemorgen, allemaal. Welkom bij de meningsvormende sessie over de gemeenterekening 2020. We behandelen programma 1. Werk en Inkomen, 2. Economie en Werkgelegenheid, 3. Onderwijs, 4. Welzijn, Gezondheid en Zorg. 5. Sport en Bewegen, en programma 6. Cultuur, behalve 6.1.5 Evenementen. Het is een meningsvormende sessie, dus bedoeld voor het stellen van politieke vragen, het uitwisselen van meningen en het voeren van debat. Ik hoop dat u de technische vragen allemaal van tevoren al gesteld heeft. We hebben bijna iedereen fysiek aanwezig, behalve de heer Van der Meide voor PvdA en we hopen dat Bart Onnes voor PVV ook zo snel mogelijk aansluit. Uiteindelijk volgen een deel van de wethouders, vanwege het gebrek aan ruimte, deze sessie vanuit een andere vergaderruimte, maar zij zullen dan straks één voor één alsnog aansluiten voor de beantwoordingen. We doen alle programma's in één keer, maar u kunt uw spreektijd per fractie verdelen over verschillende personen. De spreektijd is zes minuten per fractie – ik geef even een seintje bij vijf en een halve minuut – en vierentwintig minuten voor het college. Na de termijn van de raad schorsen we eerst voor tien minuten voor een collegeberaad. Ik zou graag eerst het woord willen geven aan de heer Pechler, zodat hij daarna eventueel met goede reden eerder weg kan.

00:17:37

De heer Pechler: Ja, dank, Voorzitter. Ik begin met Onderwijs en wel met een woord van dank. Leerkrachten en schoolbesturen hebben een enorme prestatie geleverd om het onderwijs binnen een handomdraai digitaal en op afstand te geven. Als ik dan lees dat bepaalde beleidsdoelen niet zijn bereikt, dan denk ik ook alleen maar: ja, natuurlijk niet. We leven in een crisis, zoals we die in onze generaties nog niet hebben meegemaakt. Het is juist bijzonder dat er in zo een jaar op meerdere vlakken nog wel stappen zijn gemaakt in het behalen van doelen. Zoals het maatschappelijk akkoord voor sociale inclusie in het onderwijs. Een prachtig akkoord, waarvan mijn fractie uitkijkt naar de uitbreiding met het VO en mbo later dit jaar. Een score van ruim boven het landelijk gemiddelde op rekenen en lezen en ondanks corona toch een stijging van het aantal doelgroepkinderen dat van VVE gebruik maakt. Mooi dat de WIJ creatieve manieren heeft gevonden voor het onder de aandacht brengen van deze VVE, zoals de genoemde coronaproof activiteiten op het schoolplein of fietsroutes door de stad. Ook bij het aantal thuiszitters dat is teruggeleid naar onderwijs is er een stijging te zien van bijna negen procentpunt. Het Thuiszitterspact werpt duidelijk zijn vruchten af en is gelukkig verlengd. Bij de bijeenkomst over vijf jaar decentralisaties, vorige week, hoorde ik dat de collectieve ondersteuning in het speciaal onderwijs nu in onze gemeente alleen maar geregeld is voor kinderen uit de gemeente

Groningen, terwijl er op die scholen ook veel kinderen zitten uit de provincie. Zo een tweedeling is erg onwenselijk, dus we hopen dat de genoemde provinciale financieringssysteem snel rond is. Dan, Voorzitter, Welzijn. Er wordt steeds meer ingezet op preventie van gezondheidsproblemen en dat is hard nodig. De Partij voor de Dieren is blij met het Preventie Overleg Groningen en we gaan ervan uit dat hier ook voldoende aandacht is voor gezonde en dus meer plantaardige voeding. We zijn blij dat de ondersteuner jeugd en gezin, steeds meer kinderen en gezinnen ondersteunt bij lichte hulpvragen, inmiddels al bij 62 en mogelijk straks bij 75 procent van alle huisartsenpraktijken. Aangezien daarmee wel ongeveer het maximale behaald lijkt te zijn, wat betreft de huisartsen, is het goed om te lezen dat voor de volgende stap wordt gedacht aan een OJG op scholen. Nog meer die verbinding slaan tussen zorg, welzijn en onderwijs om vroeg te kunnen signaleren. Dat is mooi. De extra inzet van de WIJ op jeugdwerk om onrust bij jongeren in te dammen en te voorkomen, heeft ook duidelijk zijn vruchten afgeworpen. In tegenstelling tot het zuiden, westen en oosten van het land bleef Groningen begin dit jaar gevrijwaard van de avondklokrellen. Dat er inmiddels 40 samenwerkingspartners zijn voor de diversiteitsagenda, waar slechts 25 waren beoogd, is erg goed nieuws. Echter, dat in hetzelfde kader ook wordt genoemd dat het toegenomen aantal meldingen nu goed kon worden afgehandeld, omdat de fysieke voorlichtingen deels zijn weggefallen en dat meer tijd en ruimte gaf, dat bevreedt mijn fractie dan wel. Voorzitter -

00:20:15

Voorzitter: U heeft ook nog een interruptie van de heer Koks.

00:20:19

De heer Koks: Ja, dank u wel, Voorzitter. Even terug naar het stukje over jongerenwerk. Daar ben ik het op zich mee eens, maar daarnaast ziet onze fractie ook wel dat in de stad een aantal jongerengroepen rondlopen – met als grootste voorbeeld dat Paddenpoelfilmpje van een tijdje terug, waarin 13-jarigen bij wijze van spreken met zulke messen rondlopen – die toch dreigen of al reeds buiten boord zijn gevallen. Bent u het daarmee eens en vindt u ook niet dat we daar met name op zouden moeten inzetten?

00:20:51

De heer Pechler: Ja, daar ben ik het op zich mee eens en volgens mij wordt daar ook al extra op ingezet. Misschien is het ook buiten coronatijd wel verstandig om sowieso een plus te zetten op jongeren en jeugdwerk in het algemeen. Voorzitter, ik had het over die discriminatie en dat dit nu goed wordt opgepakt, omdat de fysieke voorlichtingen zijn weggefallen. Echter, dan staat er dus dat buiten corona om de druk op dat team zo groot is dat het niet lukt om meldingen van discriminatie goed te behandelen. Ik vraag dan ook aan het college of zij het met mij eens zijn dat hier blijkbaar extra mensen voor nodig zijn. Graag een reactie. Wat ons ook zorgen baart, is het fors hogere aantal uithuisplaatsingen van bijna 100 en 123 onderzoeken die bij Veilig Thuis nog op de wachtlijst staan. Dit zijn misschien wel de mensen bij wie corona de meeste schade heeft aangericht. Dat er 70 vrouwen niet opgenomen konden worden bij Het Kopland, omdat ze vol zaten, is ook erg zorgwekkend. Het is goed om te lezen dat er voor allen een alternatief is gevonden. De vraag is echter in hoeverre opvang in het eigen netwerk een volwaardig alternatief is, want als dat op het eerste gezicht een goede mogelijkheid had geleken, hadden vrouwen waarschijnlijk niet bij Het Kopland aangeklopt met hun vraag. Het is dus mooi dat er komend jaar nieuwe plekken

worden gerealiseerd. Dat is hard nodig. Dan Sport. Ook enkele mooie ontwikkelingen, zoals de Beweegplek Kardinge en de upgrade van de skatebaan daar, die letterlijk elke keer als ik er langskom – ook als het niet zonnig is – goed wordt gebruikt. Het is ook fijn om te lezen dat er zo veel buurtinitiatieven op het gebied van spelen en bewegen worden ondersteund en uitgevoerd in wijken als De Hoogte, Vinkhuizen en de Oosterpark. De aanstelling van een bewegecoach Inclusief Sporten om sport ook voor mensen met een beperking nog toegankelijker te maken, stemt ons eveneens vrolijk. Wellicht is het een onverwacht voordeel van de coronacrisis dat opeens twee derde van de volwassen inwoners aangeeft wekelijks te sporten. In het kader van behaalde resultaten staat mijn fractie wat minder te jubelen, dan de gemeenterekening over het project harmonisatie van de sporttarieven, want dat verdient bepaald geen schoonheidsprijs. De Sportkoepel heeft nog steeds een nare smaak in de mond en volgens mij de gehele oppositie ook. Over cultuur kan ik het kort houden. Dat ondanks corona De Wijk De Wereld Beijum is doorgedaan is indrukwekkend en dat was de voorstelling ook. Erg leuk om als Beijumer in de schouwburg te zitten en verhalen van, door en over mijn wijkgenoten te horen. Ook het nieuwe land-art park Meerstad mag er geweest zijn, hoewel we hopen dat de heuvels in de toekomst nog wat ruiger worden qua begroeiing. De bieb heeft er 4000 leden bij en dat stemt ons in tijden van ontleding ook hoopvol. Wat minder hoopvol stemt, is het aantal faillissementen dat we nu al hebben gezien in de cultuurbranche. Het verlies van Lola, het platformtheater, Club Oost, de Benzine Bar en de zalen van Huis de Beurs zal een groot effect hebben op het Groningse podium- en nachtleven. Dan nog in vijftieng seconden, wat mijn fractiegenoot de heer Van Zoelen heeft aangeleverd over Werk en Inkomen en Economie. Dat wordt dus niet alles. In de jaarrekening zegt het college de aansluiting onderwijs, arbeidsmarkt en Leven Lang Ontwikkelen te willen bevorderen, maar we missen hier nog concrete cijfers. Geldt dit ook voor ouderen die willen omscholen? Er is geen indicator opgenomen, dus wij hebben geen inzicht in de resultaten op dit vlak. We vragen ons af of de Bbz-regeling voor zelfstandigen wel voldoende wordt gebruikt en kan het college kijken of niet meer van deze regeling gebruikgemaakt kan worden? Dan hebben we nog tot slot een vraag over de Ommelander Markt, want de RUG heeft het contract opgezegd, vernamen we deze week in het nieuws en de markt zoekt dus een nieuwe locatie. Een lokale markt vol streekproducten is juist een zaak, waar onze gemeente zich voor zou moeten inzetten. Is het college inmiddels in overleg om een nieuwe locatie voor deze markt te zoeken? Dank u wel.

00:24:12

Voorzitter: Hartelijk dank. Wie zou ik daarna naar het woord mogen geven? De heer Koks voor SP.

00:24:22

De heer Koks: Ja, dank u wel, Voorzitter. Net als de Partij voor de Dieren willen wij ook onze waardering uitspreken voor de mensen die werkzaam zijn in het onderwijs, maar dat willen we ook verbreden. Het geldt in wezen voor alle medewerkers van de gemeente Groningen en de mensen die werkzaam zijn in de zorg. In dit kader van de jaarrekening vinden wij het een prestatie dat ondanks de coronamoeilijkheden, het werk gewoon is doorgedaan en dat ook – dat zie je in deze jaarrekening – de resultaten over het algemeen redelijk behaald zijn. Met hart en ziel hebben deze mensen de ondersteuning van kinderen, de opvang van dak- en thuislozen, de vrouwenopvang, de sport en al die andere voorzieningen die we hebben,

draaiende weten te houden. Voorzitter, vorig jaar werd Groningen uitgeroepen tot de gezondste gemeente van het land. Dat is mooi, maar wat heb je eraan als de levensverwachting van bewoners in noordelijke wijken een jaar of zes korter is dan in de rest van de gemeente. Als er nog steeds schimmelwoningen zijn, als Groningen het op twee na hoogste aantal tbs'ers heeft voor verwarde mensen of 37 procent van de inwoners zegt beperkt te worden door lichamelijke of psychische problemen. We kennen wel meer van die 'eretitels' met een donkere zijde. Groningen Onderwijsstad, hoe kan dat als de onderwijsinspectie de scheiding in het basisonderwijs hier hoog aanmerkt of als 16 procent van onze inwoners nog steeds laaggeletterd is. Of de ambitie cultuurstad te zijn. Als je behoort tot de grote groep die in armoede leeft in onze gemeente, dan is die cultuur dankzij de hoge tarieven, dankzij het redelijk elitaire karakter, steeds moeilijker toegankelijk. Of de woningnood. Deze coalitie heeft het voornemen om 30 procent van de nieuwbouw te realiseren in de sociale huur en dat is in 2020 maar voor krap 20 procent gehaald. Regelmatig straalt deze coalitie uit dat het toch allemaal zo goed gaat. Dat geldt voor de mensen aan de goede kant van de streep. De tweedeling in de samenleving verscherpt, ook ten gevolge van de coronacrisis. Dat is ook de kern van de brief die onze burgemeester samen met een aantal anderen een paar maanden terug naar Den Haag heeft gestuurd. Voorzitter, de SP-fractie constateert voor het zoveelste jaar op rij dat de gemeenterekening forse overschotten vertoont op de sociale paragrafen. Was dat overschot in 2019 nog zo rond de 20 miljoen, in 2020 is dat naar onze rekenkunsten opgelopen tot 27 miljoen zo ongeveer. Het is een optelsom van alle posten die raken aan het onderwerp arbeidsmarkt, zorg en welzijn, onder aftrek van tekorten op bijvoorbeeld de jeugdzorg. Het gaat er niet om of dat precies 27 miljoen is -

00:27:11

Voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Rebergen.

00:27:14

De heer Rebergen: Dank u wel, Voorzitter. Ja, de heer Koks geeft aan de overschotten op allerlei sociale paragrafen. In de jaarrekening is ook aangegeven dat sommige activiteiten niet uitgevoerd kunnen worden en dat het college ook van plan is om dat in 2021 juist wel extra te gaan doen. Heeft de heer Koks dat ook gelezen en hoe kijkt de heer Koks daar tegenaan?

00:27:35

De heer Koks: Dat heeft hij zeker gelezen en daar komt hij zometeen over drie regels of zo op terug, als u even geduld heeft. Of het nu precies 27 miljoen is, daar gaat het niet om. Het gaat er wel om dat weer een fors bedrag, net zoals de jaren hiervoor niet uitgegeven is aan het doel, waarvoor de raad het bestemd heeft. Wederom wordt het doorgesluisd naar een volgend jaar, naar 2021. Om wat voorbeelden te geven. Het gaat om elf miljoen in Werk en Inkomen. In de WSW is twee miljoen niet uitgegeven. Werk in Zicht: drie komma zes. Beschut Werken: tweeëneenhalve ton. Op het onderwijs is ruim vijf miljoen blijven liggen. Voorschoolse educatie: bijna zes ton. Onderwijsachterstanden: twee ton. Kinderopvang: 1,2 miljoen. Het gaat om beschermd wonen: twee miljoen. Maatschappelijke opvang: 5,5 miljoen. Vrouwenopvang: bijna negen ton. Voorzitter, een paar voor de SP van die schrijnende overschotten licht ik er nog even uit. Van de 50 basisbanen zijn er 23 ingevuld en blijft een bedrag van ten minste drie ton over, terwijl werk toch de oplossing is voor

armoede. De in het coalitieakkoord aangekondigde uitbreiding van het aantal jongerenwerkers – daar had ik het net met de Partij voor de Dieren over – neemt alleen maar toe. Wie herinnert zich inderdaad niet die jongeren uit Paddepoel die apetrots hun messen showen? Op de post problematische doelgroepen, waar deze jongeren onder vallen, blijft ruim een ton over en in de Multi problematiek bijna vijf ton. Dan voor de SP-fractie de grootste gemeentelijke schandvlek. Dat is wederom dat op de meerkostenregeling drie ton is overgebleven. Daarmee had de compensatie voor 4.500 langdurig zieken en gehandicapten met 70 euro verhoogd kunnen worden. Daarmee was de uitkering wat dichterbij gekomen bij de extra kosten voor levensonderhoud die deze mensen zich geheel buiten hun schuld moeten maken.

00:29:31

Voorzitter: U heeft nog een interruptie van de heer Loopstra.

00:29:34

De heer Loopstra: Ja, want ik vind het verhaal van de heer Koks toch wel vrij zuur. Heeft u dat dan ook technisch nagevraagd bij het college hoe het komt dat bepaalde posten niet worden uitgevoerd? Bij de basisbaan weten we dat het door corona komt, dus zo heeft elke post wel een verhaal en ik weet niet of u daarnaar heeft geïnformeerd.

00:29:56

De heer Koks: Ik heb alle 539 bladzijden tot achter de komma gelezen, de heer Loopstra. Ik heb alle redeneringen gezien en ik zie dat corona regelmatig terugkomt. Echter, dit is een trend en dit is de afgelopen jaren het geval. Het wordt versterkt door corona uiteraard en het is ook hoger dan in voorafgaande jaren, maar zoals ik al zei, 20 miljoen in 2019 en de jaren daarvoor was het ook het geval. Het is structureel. Ik weet van alle onderuitgaven wat daar de redenen voor zijn. Ik loop zeker wel tegen mijn tijd aan, ben ik bang. Wat wil ik in de kern daarmee zeggen, dat er in de gemeentebegroting een soort stuwmeer zit van onderuitgaven die van jaar tot jaar doorgeschoven worden naar volgende jaren. In 2022 komt het college met een beleidsarme begroting. Straks krijgen we een nieuw college. Laat dat nieuwe college nu eens dat stuwmeer leeghalen en inzetten op de maatschappelijke problemen die huizenhoog zijn voor een deel van de bewoners in onze stad. Dan heb ik nog een paar kleine opmerkingen over de andere paragrafen, als ik - Hoeveel?

00:31:11

Voorzitter: Nog een paar seconden.

00:31:13

De heer Koks: Nog een paar seconden. Even kijken, dan moet ik even wat sneller zijn. Nee, laat maar zitten, dat wordt niets. Dank u wel.

00:31:23

Voorzitter: Hartelijk dank. De heer Atema van de Stadspartij.

00:31:29

De heer Atema: Voor 2020 had de gemeente grootse plannen met betrekking tot het terugdringen van het aantal mensen in de bijstand. Dat is niet gelukt. Het aantal mensen is toegenomen tot 10.127 en wordt met name toegeschreven aan corona, maar ook aan de verminderde bereikbaarheid van WIJ en de gemeentelijke instellingen. Het feit dat minder

huisbezoeken konden worden afgelegd, heeft niet bijgedragen. Vast staat dat met betrekking tot het aantal plaatsingen en de uitstroom naar werk de streefcijfers niet zijn gehaald en dat was in 2019 ook al het geval. Het verbaast ons enigszins, omdat mensen in de bijstand voornamelijk bestonden uit mensen met kortdurende WW en juist de werkgevers hebben van werk naar werk veel tijd en inspanning geleverd om die mensen aan werk te helpen, dus je zou verwachten dat er een grotere uitstroom had plaatsgevonden.

00:32:22

Voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Van Doesen.

00:32:24

De heer Atema: Ja.

00:32:25

Mevrouw Van Doesen: Ja, ik heb een vraag aan de heer Atema, want ik heb het even niet goed begrepen. Zei u nu dat de meerderheid van de mensen die bij ons in de bijstand zitten ook een kortdurende WW hebben gehad?

00:32:36

De heer Atema: Nee, de toestroom van de nieuwe mensen in de bijstand -

00:32:41

Mevrouw Van Doesen: Oh, van de nieuwe mensen, oké.

00:32:41

De heer Atema: Wat ons verontrust is dat ook volgens de nota niet iedereen de kansen heeft gegrepen die er lagen. Met betrekking tot armoedebestrijding bestond dat vooral uit het verlichten van armoede en niet het verminderen of het bestrijden daarvan. Zo werden er weinig echt praktische hulpmiddelen aangeboden en werden in het kader van het verminderen van het aantal kinderen in de bijstand de ouders er niet bij betrokken in het kader van goed voorbeeld doet goed volgen. Met betrekking tot schuldhulpverlening vinden wij dat de gemeente goed bezig is. Economie en Werkgelegenheid. Dankzij de tijdelijke ondersteuningsmaatregelen zoals de Tozo en NOW-1, twee en drie is de afname van de werkgelegenheid in Groningen beperkt gebleven tot 947 banen en zijn er minder bedrijven failliet gegaan. Met betrekking tot de detailhandel en de horeca is er financiële ondersteuning geboden, waaronder het gedeeltelijk kwijtschelden van precario en tijdelijke extra ruimte voor terrassen. Prima. Desondanks is de leegstand vloeroppervlakte bij winkels toegenomen tot 6,5 procent. In 2020 is het college via een structuuronderzoek in de detailhandel voorzichtig begonnen met het nemen van maatregelen. Helaas wordt er niet ingegaan op de kwaliteit van het winkelaanbod. Die is tanende. Eerbiedwaardige familiebedrijven sluiten en worden vervangen door ramszaken of dag horeca en niet alleen in het centrum, maar ook in de aanpalende winkelstraten. Ook mist de Stadspartij het gevoel van urgentie bij dit college. Lokaal is verwacht dat de gevolgen van corona zullen leiden tot een omzetsdaling van 22 procent voor het centrum. Wil je dit verlies beperken, dan heb je daar de medewerking van de vastgoedeigenaar voor nodig. Pas dit jaar is de gemeente aan de nadenken over aanvullende voorschriften en bepalingen om deze medewerking te kunnen afdwingen. Programma Onderwijs. In 2020 is een maatschappelijk akkoord voor sociale inclusie in het onderwijs getekend, gericht op het primair onderwijs en de kinderopvang. Voor dit jaar volgt het hoger onderwijs. Bedoeld is om gelijke kansen in het

onderwijs te bevorderen en dat vinden wij een prima zaak. Ook is het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs vastgesteld. Het doel is toekomstbestendig passende schoolgebouwen. De Stadspartij wil daarbij opmerken dat de gebouwen niet een doel op zichzelf moeten zijn, maar de vraag naar onderwijs. Met betrekking tot het onderdeel onderwijskansen zijn er geen geschikte gegevens om te vergelijken beschikbaar, zodat daar geen conclusies uit getrokken kunnen worden. Het programma Welzijn en Zorg. In tegenstelling tot 2019 zijn over 2020 wel harde gegevens beschikbaar, maar aangezien je deze nergens mee kunt vergelijken, schieten we er nog niet veel mee op. Ten aanzien van die gegevens die wel beschikbaar zijn, zien wij een verslechtering bij Veilig Thuis en bij het aantal kinderen dat uit huis werd geplaatst. Dat is allebei toegenomen ten opzichte van 2019. Voor 70 vrouwen was er geen plaats in de opvang in verband met de maximale bezetting. Met betrekking tot jeugdhulp is in het koersdocument een begin gemaakt met de vernieuwing van inkoop jeugdhulp in 2020 en met de afstemming met de regio over de norm van opdrachtgeverschap. Het overleg in de regio loopt dermate stroef dat het nog maar te bezien is of er tijdig overeenstemming kan worden bereikt op dit onderwerp. Ten aanzien van Sport en Bewegen verwijzen ik sowieso naar de VVD en CDA en sluiten we aan bij de Partij voor de Dieren voor de opmerking van de harmonisatie van de sporttarieven. Cultuur. Corona heeft ook een enorme impact gehad op de evenementensector. Het ondersteuningsprogramma van het Rijk en de provincie heeft deze sectoren min of meer op de been gehouden. Ook het gemeentelijke steunpakket heeft daartoe bijgedragen. Kritiekpuntje daarbij is de hoeveelheid steun die naar de individuele kunstenaars is gegaan in verhouding tot de culturele instellingen. Waar wij ons zorgen over maken, is de voorliefde van dit college om geld te stoppen in stenen en gebouwen en minder in mensen of producties. Wij denken hierbij aan de enorme hoeveelheid geld die er wordt uitgegeven aan de herhuisvesting van Vrijdag, de renovatie van Villa B en de bouw van de Kunstwerf. Als ik me niet vergis, in al die ieder gevallen boven de oorspronkelijke begroting. Tot zover, mevrouw de voorzitter.

00:37:18

Voorzitter: Hartelijk dank. Mevrouw Van Doesen, is dit een interruptie of een woordvoering? Oké, gaat u gang.

00:37:24

Mevrouw Van Doesen: Dank u wel, Voorzitter. Voorzitter, de begroting voor 2020 die wij in november 2019 hebben vastgesteld, was nog volstrekt onwetend van corona. Daarom is het lastige deze rekening, zoals gebruikelijk, langs een meetlat te houden van gestelde doelen en de vraag te beantwoorden of deze gehaald zijn, zeker in deze sociale sector. Echter, ik wil wel even bij een paar zaken stilstaan. Onderwijs en Sport zijn de afgelopen maanden heel erg in beeld geweest hier in deze raad, dus die sla ik over. Welzijn en Zorg. Ja, we zien dat er bij WIJ, het armoedebeleid en schuldhulpverlening, alles uit de kast is gehaald om klaar te staan voor mensen die dat nodig hadden, ondanks het gebrek aan fysiek contact. Een compliment voor alle inwoners, die op de één of andere wijze het begrip 'noaberhulp' hebben vormgegeven, is op zijn plaats. Fijn en hartverwarmend dat corona ook die kant van Groningen heeft laten zien. D66 is positief over de wijze, waarop ondanks -

00:38:24

Voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Koks.

00:38:27

De heer Koks: Dat noaberschap vinden wij ook een hele belangrijk gegeven, maar als je kijkt in de jaarrekening dan staan er ook percentages in van in hoeverre mensen deelnemen in hun eigen wijken en buurten en in hoeverre ze daarmee tevreden zijn enzovoort. Wij vinden dat op zich lage percentages. Ik weet niet precies of de fractie van D66 dat ook vindt. Zo ja, wat zou eraan moeten gebeuren om die percentages van participatie in de buurt hoger te krijgen?

00:38:58

Mevrouw Van Doesen: Ik ben het daar wel mee eens, maar corona heeft ook hier heel erg een stempel op gedrukt. Wat er moet gebeuren – en daar kom ik straks ook nog op – is dat we de buurtcentra een veel prominentere plek moeten geven in de wijk en in de buurt, om verbinding te kunnen leggen tussen mensen die daar behoefte aan hebben, want dat is natuurlijk ook een punt. Kan je ermee leven?

00:39:22

De heer Koks: Ja, die percentages zijn al voor de coronaperiode vastgesteld.

00:39:25

Mevrouw Van Doesen: Goed, maar wij hadden natuurlijk wel beleid ingezet om dat te verbeteren, maar daar hebben we niet zo heel veel vorm aan kunnen geven. Dat is natuurlijk het lastige bij het vergelijken van 2020 met 2019. Daar gaat een heleboel mank, wat mij betreft. D66, Voorzitter, is positief over de wijze waarop ondanks alle beperkingen gehandeld is, zoals het verder bouwen aan verbetering van de schuldhulpverlening wat voor ons heel belangrijk onderwerp is. We maken ons echter zorgen om wat er straks, als het leven weer op gang komt, los komt aan extra hulpvragen, zoals we dat nu al signaleren bij de jeugdzorg. Psychische nood en financiële problemen zijn de akelige bijwerkingen geworden van corona voor kwetsbare mensen. We hopen dat straks de mensen weer de weg naar de buurthuizen kunnen vinden, die met financiële steun weer open kunnen en een prominentere plek in de wijk krijgen. Voorzitter, Werk en Inkomen. Ook hier is 2020 een volkomen ander jaar geworden, dan verwacht. De stijgende lijn van mensen die weer -

00:40:33

Voorzitter: Ja, toch nog -

00:40:34

De heer Koks: Een klein vraagje daarover. U zegt 'hopen', maar hopen dat doen we veelal naar boven. Heeft u een flauw idee hoe dat gematerialiseerd kan worden, omdat ook daadwerkelijk -

00:40:43

Mevrouw Van Doesen: In deze semantische discussie wil ik 'hopen' graag invullen voor 'verwachten' en dat is een meer duidelijke opdracht aan het college, denk ik. Voorzitter, de stijgende lijn van mensen die weer aan het werk kwamen, werd abrupt gestopt en er werd een loket ingericht voor alle financiële ondersteuningsvragen van bedrijven en individuen die ernstig getroffen werden door de coronacrisis. Gelukkig is de stagnatie op de arbeidsmarkt minder dramatisch, dan we zouden verwachten en hebben relatief veel jongeren weer werk gevonden. De kwetsbaarheid van arbeidsgehandicapten en sommige jongeren en de mensen met een beperking verdienen de komende tijd wel extra aandacht.

Het wordt steeds duidelijker dat een deel van het probleem van het werkloos zijn ook veroorzaakt wordt door de mismatch van vraag en aanbod. Het is goed om te merken dat het college hier de samenwerking zoekt met het onderwijs om een adequaat scholingsaanbod te organiseren.

00:41:47

Voorzitter: Ik geef eerst de heer Rebergen het woord voor een interruptie.

00:41:51

De heer Rebergen: Ja, dank u wel. Ik las het ook in de jaarrekening van goed scholingsaanbod en werkzoekenden omscholen en gereedmaken voor de banen die er wel zijn. Zou het ook niet vanaf de andere kant moeten, dat we ook met bedrijven in gesprek gaan om te kijken: hoe zou je nu juist jobcreation kunnen doen of jobcarving, zodat er weer banen ontstaan die wel geschikt zijn voor de mensen die we in de bijstand hebben?

00:42:11

Mevrouw Van Doesen: Ja, dat vind ik een heel natuurlijk proces en ik heb ook begrepen dat dat wel gebeurt. Daarbij denk ik ook dat het onderwijs eens heel goed met het bedrijfsleven in gesprek zou moeten gaan, wat de inhoud van de opleiding moet zijn, want ik denk ook dat daar veel te winnen valt.

00:42:29

Voorzitter: Nog één interruptie van de heer Koks.

00:42:31

De heer Koks: In vervolg daarop, heeft u ook gelezen in het economische deel dat het aantal banen, met name voor praktisch geschoolde mensen, achteruit loopt? Vindt u ook dat daar met name veel meer in geïnvesteerd zou moeten worden door de gemeente, om ervoor te zorgen dat die praktische banen in stand blijven of groeien?

00:42:48

Mevrouw Van Doesen: Ik heb begrepen dat dat ook een onderdeel is van die samenwerking van het college met de onderwijsinstellingen, om op dat niveau aangepaste opleidingen en kennisoverdracht te organiseren. Oh, u bedoelt de werkgelegenheid? Ja, maar dat is natuurlijk al een langer voortslepend fenomeen. Wat ik wel verwacht, is dat – nu veel studenten andere baantjes hebben en in de horeca er een grote vraag is naar medewerkers – dat voor die mensen wel meer kansen komen, omdat ze daar in de praktijk opgeleid kunnen worden.

00:43:30

Voorzitter: Kunt u tot een afronding komen?

00:43:32

Mevrouw Van Doesen: Nog even een stukje over Cultuur, Voorzitter. Het is bijzonder triest dat deze sector juist in het jaar dat de nieuwe cultuurnota werd vastgesteld zo in een isolement terecht kwam. Veel respect voor alle initiatieven om toch digitaal de kunst bij ons in huis te brengen, maar het was wel een totaal andere beleving. Het is mooi dat er van alle kanten ruimte en geld werd geboden om te overleven, maar dat geldt eigenlijk alleen voor de harde kern. Voor ZZP'ers, flexwerkers en vrijwilligers in deze sector is het een hard gelag en D66 maakt zich zorgen over het aanbod én de kunstenaars. Velen zullen deze periode

niet overleefd hebben en noodgedwongen op zoek zijn gegaan naar ander werk. Voorzitter, ik hoop dat, als het leven weer normaal op gang komt, we ons positief kunnen verbazen over de gevolgen die corona voor ons als samenleving heeft. Zo niet, dan heb ik sterk de indruk dat onze medewerkers klaar staan om onze inwoners te helpen, daar waar ze kunnen.

00:44:26

Voorzitter: Dank u wel. De heer Rebergen voor woordvoering.

00:44:31

De heer Rebergen: Dank u wel, Voorzitter. Ja, Voorzitter, ik had ook een mooie inleiding geschreven, maar die komt overeen met wat mevrouw Van Doesen net zei. Dat ga ik niet herhalen en ik sluit me daar graag bij aan. De economie en de arbeidsmarkt zijn als gevolg van de epidemie totaal veranderd, maar dat neemt wat ons betreft niet weg dat we ons moeten blijven inzetten voor een passende plek voor iedereen en misschien juist nog wel meer. Dat is ook de reden dat we begin vorig jaar samen met de PvdA en andere partijen de motie 'Voorlichten en begeleiden werkzoekenden naar kansrijke beroepen in coronatijd' hebben ingediend. Dat zien we in de jaarrekening ook terug. Het werkprogramma is aangepast, binnen de samenwerking van Werk in Zicht is een crisisdienstverlening ingericht en via sociaal return on investment zijn extra kandidaten geplaatst. De factsheet SROI gaf hier ook een mooi overzicht van. Nog bedankt voor het verstrekken van deze gegevens. U heeft een interruptie van de heer Van der Meide.

00:45:25

De heer Van der Meide: Geen interruptie. Ik wilde graag de woordvoering doen, maar kreeg niet eerder contact, dus vandaar mijn handje.

00:45:30

Voorzitter: Oké, dan mag het handje tijdens de woordvoering van iemand anders even naar beneden, want anders is het verwarrend voor mij. Gaat u door met de woordvoering.

00:45:36

Voorzitter: Nee, wacht. U heeft nog een vraag van de heer Koks.

00:45:43

De heer Koks: Waar ik wel benieuwd naar ben, wat vindt u nu van het feit dat volgens onze berekeningen zo een twaalf miljoen over is gebleven op het hele stuk Werk en Inkomen voor hulp aan mensen die in de bijstand zitten, participatiebudget en Werk in Zicht enzovoort? In verhouding met het redelijk rooskleurige verhaal wat u net hield over de arbeidsmarkt?

00:46:03

De heer Rebergen: Ja, ik heb er daarnet ook al eventjes iets over gezegd. Sommige activiteiten konden ook niet uitgevoerd worden. Aan de andere kant – heb ik net in mijn woordvoering ook aangegeven – dat wel op allerlei manieren is geprobeerd om op een andere manier de mensen wel te bereiken. Er zijn ook extra gelden via Werk in Zicht gekomen om de mensen te bereiken. Ja, dat er geld is overgebleven is wel begrijpelijk, maar het betekent niet dat we dit het komende jaar niet extra moeten inzetten, als de economie weer aantrekt en zich meer kansen voor gaan doen voor de mensen die nu nog thuiszitten.

00:46:34

Voorzitter: U heeft ook nog een interruptie van de heer Atema.

00:46:35

De heer Atema: Ja, alles is geprobeerd om de mensen te bereiken en in de nota staat dat niet iedereen de kansen heeft gegrepen die er lagen en dat met name in coronatijd, wat vindt u daar nu van?

00:46:46

De heer Rebergen: Ja, dat niet iedereen de kansen heeft gegrepen ... Ik denk dat iedereen die thuiszit en graag aan het werk wil er alles aan doet. Aan de andere kant maakt de coronatijd ook dat je daarin minder kan doen en dat je minder eropuit kan gaan om werk te zoeken. Als dat bedoeld wordt, want ik weet niet precies wat er bedoeld wordt en u geeft daar verder ook geen invulling aan, dan denk ik: ja, ergens is dat ook wel begrijpelijk.

00:47:17

Voorzitter: U heeft daarop een vervolgvraag?

00:47:18

De heer Atema: Ja, wat bedoeld wordt is dat in de nota letterlijk staat dat niet iedereen de kansen heeft gegrepen die er lagen. Ik bedoel wat er staat in de nota: niet iedereen grijpt de kansen. Dat is de letterlijke tekst.

00:47:29

De heer Rebergen: Kijk, ik heb hier net een reactie op gegeven. Ik ga door met de woordvoering. Helaas zijn andere plaatsingen lager uitgevallen. Betaald werk helpt bij het tegengaan van armoede. De heer Koks gaf het net ook al aan, maar toch is inzet op een andere plek niet minder van belang. Het één gaat niet boven het ander. Mensen die zich inzetten als vrijwilliger, mantelzorger of zich op een andere manier inzetten voor de samenleving verdienen net zoveel waardering en het draagt, om met de woorden van de jaarrekening te spreken, bij aan persoonlijk geluk. Om toch bij de eerste begeleiding naar betaald werk te blijven. Er is ingezet op scholing van werkzoekenden, preventie door samenwerking met UWV en met bedrijven en op behoud van werkgelegenheid. In de jaarrekening lezen we dat in de breedte geen afname van banen is. Vanuit ervaring en publicaties weten we dat centraal stellen van een werkzoekende door het geven van aandacht en waar nodig intensieve begeleiding de grootste kans op succes is. Over de rol van bedrijven werd net bij een interruptie door mevrouw Van Doesen al wat gezegd. Ik sluit me graag aan bij de opmerking van mevrouw Van Doesen over de verbinding tussen onderwijs en bedrijfsleven. Als we dan naar werkgevers kijken, dan lezen we gelukkig ook over het programma Ondernemen met Impact, waarin werkgevers worden ondersteund, die sociaal en duurzaam willen ondernemen. Dan het Onderwijs. Dat heeft afgelopen tijd veel voor de kiezen gehad. Er moest met stoom en kokend water geschakeld worden naar digitaal onderwijs. Dit heeft erg veel gevraagd van zowel leerlingen, leerkrachten als ouders. Wat ze hebben gepresteerd is een groot compliment waard. De heer Pechler en de heer Koks gaven dat ook al aan en ik sluit me ook graag aan bij de uitbreiding van de heer Koks van het compliment. Daarnaast zijn we blij dat de gemeente samen met onderwijs het Integraal Huisvestingsplan heeft vastgesteld, wat een impuls geeft aan goede en gezonde onderwijshuisvesting. Er is een maatschappelijk akkoord gesloten om gelijke kansen voor

kinderen te bevorderen. Welzijn en Zorg. Voor kwetsbare inwoners die ondersteuning ontvangen had corona een grote impact. Op sommige plekken leek het wegvallen van vele bezoeken door hulpverleners juist meer rust te brengen, maar over het algemeen zorgde corona voor extra spanningen bijvoorbeeld omdat het normale ritme ontbrak. De ingrijpende coronamaatregelen hebben hun positieve werk gedaan, als het gaat om de zorg in de benen te houden voor COVID-patiënten, maar op andere terreinen zorgden de maatregelen voor nieuwe en verergering van de problemen. Tegelijkertijd bracht corona, vooral in het begin, ook het goede in mensen naar boven. Mevrouw Van Doesen gaf het ook al aan. Mensen lieten massaal van zich horen om zich in te zetten voor mens in hun omgeving. Van het ophangen van een briefje in de lift tot ondernemers, zoals het Schimmelpenninck Huys dat daklozen opving. Vraag hierover: zou de maatschappelijke diensttijd een instrument kunnen zijn om het blijven omzien naar elkaar de komende tijd handen en voeten te geven? Vanuit de WIJ-teams begrepen we dat zij, doordat ze de straat op zijn gegaan, op een andere manier met inwoners in contact kwamen en ook met andere mensen die anders niet zo snel naar de WIJ toekomen. Is dit iets wat we zouden kunnen vasthouden?

00:50:28

Voorzitter: Graag tot een afronding komen.

00:50:29

De heer Rebergen: Ja, dat ga ik doen. Nog kort Sport en Cultuur. Sportvoorzieningen werden gesloten en sporten in teamverband werd flink beperkt. Tegelijkertijd nam het wandelen, fietsen en sporten in de openbare ruimte een vlucht, omdat we door het vele thuis zijn minder in beweging kwamen. Mijn fractie is positief over hoe de gemeente de sportverenigingen te hulp is geschoten. De culturele sector heeft flink geleden onder de coronacrisis. De heer Atema gaf het ook al aan. Ondanks alle problemen waar de sector mee te kampen heeft, liet de sector zich ook van zijn creatieve kant zien. Zo kwam Theater De Steeg met Cultuur in je Tussenuur en verkocht acteur Marcel Hensema kersteierballen op de Grote Markt. Voorzitter, wat we kunnen zien is dat corona grote impact heeft gehad op al deze programma's. We zien ook dat daarop ingezet is, wat ons betreft. Dat is niet altijd met het resultaat dat we graag zouden willen, maar er is alles aan gedaan om dat wel te doen en we hopen dat het zich herstelt in de komende jaren. Tot zover.

00:51:41

Voorzitter: Dank u wel. Dan zou ik nu graag Diederik van der Meide het woord willen geven, want dat had hij al gevraagd.

00:51:49

De heer Van der Meide: Dank u wel. Ik begin met het programma Onderwijs namens mijn collega Boogaard en straks neemt de heer Loopstra mijn woordvoering over. Over het onderwijs sluit ik me aan bij de Partij van de Dieren en de SP over dat het onderwijs het natuurlijk heel moeilijk heeft gehad. De periode van thuiszitten legt de verschillen in kansen tussen kinderen genadeloos bloot. Ontzettend jammer, maar we moeten ook complimenten gegeven aan het college en het onderwijs dat ze dit allemaal heel erg goed hebben opgepakt. We hebben één vraag over het voorschoolse programma, het VVE-programma. Daar wordt heel veel van de doelgroep bereikt: 93 procent, maar 7 procent niet. Wat

kunnen we eraan doen – het is niet makkelijk dat realiseer ik me – om die 93 naar 100 procent te brengen? Dan het onderwerp Welzijn, Gezondheid en Zorg. In dit domein geven we ongeveer 25 procent uit van onze begroting. Een zeer groot deel daarvan gaat naar individuele zorg, specialistische zorgvoorzieningen, beschermd wonen, et cetera. Noodzakelijke voorzieningen, maar de verhouding tussen deze kosten en de kosten voor samenlevingsopbouw – zoals dat in beleidstermen zo mooi heet – is volgens ons niet in balans. Is het college het met ons eens dat wij ernaar moeten streven om deze balans om te laten slaan – in onze opinie – met als langetermijengevolg dat de individuele zorgkosten omlaag gaan. Voorkomen is beter, zeggen we weleens. Zo ja, hoe denkt het college dit te realiseren?

00:53:16

Voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Koks.

00:53:20

De heer Koks: Ja, dat is natuurlijk mij en de SP uit het hart gegrepen. Daar pleiten wij al jarenlang voor. Kunt u mij dan ook verklaren ... In het coalitieprogramma staat dat het jongerenwerk en het opbouwwerk uitgebreid zou worden. Nu lopen we bijna tegen het eind van deze collegeperiode aan en we hebben nergens gezien dat het jongerenwerk en het opbouwwerk ook daadwerkelijk uitgebreid wordt in professionele zin. Kunt u mij – u zit in het college – aangeven, waarom dat niet gerealiseerd is?

00:53:46

De heer Van der Meide: Ik zit niet in het college, ik zit in de raad, maar u heeft daar een punt. We hebben daar zelf ook naar gevraagd. Wij zien dat bij een aantal wijkteams het aantal FTE's opbouwwerk en jeugdwerk toeneemt, maar volgens ons is dat nog niet voldoende, dus daarom de oproep aan het college om daar zoveel mogelijk aan te doen. Ik ga verder met de WIJ. De WIJ is een zeer belangrijke partner in de sociale keten binnen onze wijken. De medewerkers van WIJ krijgen veel op hun bordje en door corona hebben zij een extra inspanning geleverd. Hulde daarvoor. Wij vroegen ons echter af of er wel voldoende aandacht is voor de scholing en bijscholing van de WIJ-medewerkers. In een steeds complexer wordende maatschappij en soms zeer complexe problematiek moet je het overzicht kunnen houden over een gezin, jongerengroepen en een wijk. Is het college zich daar bewust van en kan zij de WIJ daar voldoende faciliteren? De verhouding tussen WIJ en de scholen kwam vorige week aan de orde bij de evaluatie sociaal domein. Dat is een issue zo bleek vorige week. Wat kan het college doen om ervoor te zorgen dat er een goede samenwerking tot stand komt tussen scholen en de WIJ-teams. Dan een vraag in aansluiting op de ChristenUnie, over de kansen die de coronacrisis ook biedt. Wij sluiten daarbij aan. Er zijn een aantal hele mooie dingen gezien. Is het college van zins om op die goede zaken die gebeurd zijn, bijvoorbeeld het zingen bij verzorgingshuizen, het langs de wijken gaan voor een vaccinatieprogramma, door te zetten? Dan heb ik een vraag over de uithuiszettingen. We zijn net als de Partij voor de Dieren nogal geschrokken van de aantallen daarvan. Het college zegt dat dit landelijk opgepakt moet worden. Volgens ons is het toch echt een gemeentelijke verantwoordelijkheid en wat kan de gemeente daar zelf aan doen? Dan over cultuur en evenementen. Ja, de cultuursector heeft het natuurlijk heel moeilijk, maar we willen toch even een aantal andere zaken aan de orde stellen. Vrijdag gaat een belangrijke rol spelen in de wijken. Een ontwikkeling die wij zeer hebben gestimuleerd, maar wij vragen

ons af of de samenwerking tussen Vrijdag en de WIJ op een goede manier gaat en willen daar graag een reactie op van het college. Ik geef dan nu het woord aan mijn collega, de heer Loopstra.

00:55:57

De heer Loopstra: Dank u of dank je, Diederik. Voorzitter, dan ga ik verder. Nog een paar punten voor Werk en Inkomen en Sport. Het flexwerk daar hebben we een vraag over. Gelukkig is in het land nu toch weer de mening toegedaan bij veel partijen dat vaste banen toch de norm zijn en dat vaste banen ook pijlers zijn van onze landelijke economie. Veel wordt geregeld door Den Haag, maar we ook ons af, welke instrumenten gaat het college inzetten om ongewenste flexibilisering vooral bij jongeren terug te dringen en wanneer kunnen we hier een actieplan voor verwachten? We hebben vragen over Omarm. Omarm is een organisatie die opgericht is -

00:56:44

Voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Koks.

00:56:46

De heer Koks: Over het terugdringen van die flexibilisering. Daar zijn we het natuurlijk volledig mee eens. Heeft de Partij van de Arbeid daar zelf ook ideeën over hoe dat gerealiseerd zou moeten worden?

00:56:57

De heer Loopstra: Natuurlijk hebben we daar ideeën over. Alleen wij vragen natuurlijk het college, wat ze vanuit het college kunnen doen, samen met wat in Den Haag kan gebeuren, om er wat aan te doen. Natuurlijk – maar daar ga ik nu verder niet op in – is zo dat je instrumenten hebt om dat aan te pakken, bijvoorbeeld bij aanbestedingen.

00:57:17

De heer Koks: Voorzitter, ik dacht toch dat deze sessie bedoeld was om discussie tussen de partijen te realiseren en niet via het college enzovoort. Ik stel een politieke vraag, dus dan verwacht ik antwoord.

00:57:28

De heer Loopstra: U krijgt van mij een antwoord: één van de instrumenten zou kunnen zijn om er bij aanbestedingen rekening mee te houden en daar laat ik het even bij. Omarm en Stadgerspas daar wil ik even vragen over stellen. Omarm is een club die is opgericht – geloof ik – anderhalf of twee jaar geleden. Is niet goed uit de start gekomen en nu bij corona hebben we ook het idee dat het nog niet echt goed loopt, dus daar willen we graag een mening over hebben, ook in relatie tot de Stadgerspas. Wij maken ons ernstige zorgen over en de heer Atema heeft het ook al gedaan, over de werkloosheid van 50-plus. Vijf jaar geleden hadden we de Ascher-gelden en hadden we John de Wolf, maar John de Wolf is inmiddels weer voetbaltrainer geworden en wij horen erg weinig meer over een aanpak voor werkloze 50-plussers. Die mensen worden vaak met vijftig/vijfenvijftig jaar ontslagen. In coronatijd is zometeen die kans nog groter en dan na twee jaar zonder sociaal plan wacht de bijstand. We willen graag weten van het college wat ze daaraan doen.

00:58:26

Voorzitter: Kunt u tot een afronding komen?

00:58:29

De heer Loopstra: Ja, dan heb ik nog Sport. Wij willen graag ook minimaregelingen voor ouderen. Nu is voor jongeren alles geregeld, maar voor ouderen niet. Daar is al een keer toch een halve toezegging op geweest dat dat zou komen en we willen graag van de wethouder horen, de wethouder Sport, of dat nu echt in de begroting van 2022 gerealiseerd gaat worden. Dan heb ik nog één vraag en die sluit aan bij wat de heer Atema ook zei, we maken ons ernstig zorgen over de binnenstad. Horeca in verhouding tot winkels was al wat raar of vreemd geworden, maar nu, na corona, zijn wij bang met de komende leegstand dat er allerlei dingen niet zo gaan, zoals wij graag willen. Komt het college daar ook met een plan voor de horeca en de winkels? Gewoon voor het MKB in de binnenstad. Dank u, Voorzitter.

00:59:25

Voorzitter: Dank u wel. Er is geen ruimte meer voor een interruptie. Ik zou eerst nog even de partijen eraan willen herinneren om via de voorzitter interrupties te doen en dan vraag ik nu welke partij graag het woord wil? De VVD.

00:59:43

Mevrouw Akkerman: Dank u wel, Voorzitter. Ja, wij hebben alle programma's bekeken, dus ik loop het even per programma langs. Ik zou wel willen beginnen met een nuance dat we sowieso hebben gezien dat de gemeente veel inzet heeft gedaan, ondanks een bijzonder jaar. De punten die wij noemen zijn natuurlijk dan dus de kritische punten. Voor Werk en Inkomen hebben we gelezen dat er een lichte stijging is van het aantal mensen met een bijstandsuitkering en ook het aantal mensen met een WW-uitkering. Er stond bij dat die stijging toch minder groot was dan door corona verwacht. Op zich vinden wij dat wel bijzonder omschreven, want wie had dan iets verwacht? Blijkbaar hebben dan diegenen die dat verwacht hadden te lage verwachtingen gehad, dus de vraag is even of wij vooraf ambitieus genoeg zijn? Wij kijken we ook altijd naar de bijstandsdichtheid en de top 10 van gemeenten die daar hoog in staan en wij zijn in die top 10 weer gestegen helaas. Wij stonden steeds wat lager en we stonden al een paar jaar op plek negen en nu staan we weer op plek zeven, dus we doen het in verhouding toch iets slechter, ondanks de corona. Dat geldt dus ook voor andere gemeenten in die top 10, dus zou de conclusie kunnen zijn dat wij vooraf ambitieuzer moeten zijn en dat we achteraf kritischer moeten kijken naar wat we beter hadden kunnen doen? De vraag is of de wethouder daarop kan reflecteren? Voor Economie geldt natuurlijk ook: heel bijzondere cijfers. Denk alleen maar aan het aantal bedrijfsbezoeken wat natuurlijk veel lager is geweest dan verwacht. Vorig jaar hebben wij bij de rekening aangegeven – ook al was dat toen het bespreken van de rekening van 2019 – toen zaten we al in het coronajaar, dus toen hebben wij gezegd dat we hoopten bij het bespreken van de rekening van 2020 te kunnen zeggen dat we ruimte hebben gegeven aan ondernemers en ook letterlijk ruimte voor bijvoorbeeld horecaondernemers met terrassen. Wij denken dat, met wat strubbelingen in het begin, dat goed uit de verf gekomen is uiteindelijk. Zelfs misschien zo goed dat wij ons afvragen of we dat kunnen blijven doen en dat geldt voor -

01:01:33

Voorzitter: U heeft daar een interruptie op van de heer Koks.

01:01:37

De heer Koks: Wat u over die bijstand zei, daar zijn we het op zich mee eens. Als je nu ziet

hoeveel er over is gebleven op de budgetten die bestemd zijn om mensen aan het werk te helpen, niet alleen dit jaar maar ook jaren daarvoor. Vindt u dan, als VVD, dat de gemeente, het college, voldoende inspanningen levert om met die budgetten en met name het restant mensen aan het werk te helpen en te houden.

01:02:02

Mevrouw Akkerman: Ik moet inderdaad zeggen dat – 2020 is natuurlijk een bijzonder jaar geweest, vanwege de corona – in eerdere jaren, als de SP dit punt aankaartte dat wij het daar wel mee eens zijn. Als je dat geld begroot, dan moet je het ook daarvoor gebruiken, zeker als achteraf blijkt dat het minder goed is gegaan dan verwacht, dus ja. Ruimte voor ondernemers was ik gebleven. Al vrij snel kregen we een tienpuntenplan om de economie te ondersteunen en daar stonden misschien meer dingen in, waarvan je zou kunnen zeggen dat kunnen we in de toekomst blijven doen. Zo lazen we bijvoorbeeld dat de gemeente haar betalingen aan derden heeft versneld. Dat is ook iets wat je volgens ons heel goed kunt blijven doen, dus ik ben benieuwd of dat gaat lukken. Voor Onderwijs hebben we het aantal deelnemers talentontwikkeling. Dat is lager dan verwacht – dat zal ook deels door corona komen – maar daar zit natuurlijk ook natuureducatie bij en dat kan heel goed buiten. Wij zijn dus even benieuwd wat het college daarvan vindt. Is het niet te makkelijk is om dat alleen op corona te schuiven dat dat aantal deelnemers achterblijft?

01:03:04

Voorzitter: U heeft daarover een interruptie van de heer De Haan.

01:03:08

De heer De Haan: Ja, maar, Voorzitter, de scholen zijn toch heel lang dicht geweest, dus dan kan je toch niet met je klas naar natuureducatie.

01:03:16

Mevrouw Akkerman: Volgens mij zijn er perioden geweest in die lockdown dat je wel dingen buiten kon doen en niet binnen, dus vandaar dat we deze er wel even uitpakken als opvallend getal. Het aantal mensen dat heeft deelgenomen aan basiseducatie blijft ook achter. Dat waren er 877 in plaats van 1000. Het wordt in de rekening ook opgeteld met de Taalhuizen, waardoor het lijkt alsof het wel voldoet aan het doel, maar dat is dus niet zo. Is het college dat met ons eens en wat is de reden dat deze niet gehaald is? Voor Sport en Bewegen had ik naar de Stadspartij willen verwijzen, maar dat gaat natuurlijk niet lukken. Ja, het is lastig om natuurlijk het gebruik van de sportlocaties te beoordelen of de tevredenheid daarover, omdat er minder gebruik van is gemaakt, dan verwacht. Een vraag ook over het Sportfonds, daar is ook minder beroep op gedaan. Ja, dat zou natuurlijk goed nieuws kunnen zijn, omdat het minder nodig was. Wij schatten echter in van niet, omdat uit andere kengetallen zou blijken dat het Sportfonds wel nodig is. Er bereiken ons echter ook weleens signalen dat het geld wel wordt aangevraagd, maar dat er vervolgens geen actief gebruik van gemaakt wordt en dat mensen dan niet gaan sporten. Onze vraag is of het college daar cijfers van heeft en of het college het met ons eens is dat, als het Sportfonds aangevraagd wordt, het ook gebruikt moet worden? Tenslotte over Cultuur. Wij maken wij ons zorgen om het onder toezicht staan van het Forum en het museum. Ja, de vraag is of die zorgen terecht zijn en of dat het college die zorgen kan wegnemen?

01:04:46

Voorzitter: Dank u wel. Is dat een interruptie, de heer De Haan of de woordvoering? Gaat uw gang.

01:04:52

De heer De Haan: Ja, Voorzitter. Dank u wel. Ik dacht, ik moet heel erg haasten, maar er zijn gelukkig al een aantal punten door andere partijen genoemd, dus dat scheelt weer. Voorzitter, ik begin met het programma Werk en Inkomen. Waar we vorig jaar blij waren met de afname die we zagen op het aantal bijstandsuitkeringen zien we dat dit nu weer is toegenomen – de VVD refereerde er ook al aan – tot weer boven de 10.000. Wij vinden dit ergens wel logisch, als je kijkt naar de coronacrisis, maar als de VVD het heeft over van plek negen naar een plek zeven, dan is dat toch jammer. Tijdens de crisis is er natuurlijk niet stilgezeten. Zo was er ook de 'coronaoverstapspecial' om mensen in de horeca te helpen richting een overstapberoep en werden er via social return meer mensen dan verwacht geplaatst. Dat is mooi. Toch blijft er wel werk aan de winkel, vooral wat betreft de praktische beroepen, omdat we zien dat daar nog steeds juist een gebrek is aan werk in bepaalde sectoren. Dan Economie en Werkgelegenheid. Gisteren kwam er een nieuwe raming van het CPB en de vooruitzichten van de Nederlandse economie zijn gunstig. De permanente schade van de coronacrisis blijft beperkt en dat is goed nieuws. Het laat zien wat ons betreft dat het steunbeleid van de overheid goed heeft gewerkt. We hopen dan ook dat dit bijdraagt om bijvoorbeeld hier in de gemeente ook de leegstand tegen te gaan. Deze leegstand is nu al groot en volgens de rapportage 'Veerkracht op de Proef' zal dit de komende jaren alleen maar verder toenemen. We zijn verder benieuwd hoe de wethouder aankijkt tegen het economische programma van het afgelopen jaar. Heeft hij het idee dat we het afgelopen jaar vooral hebben stilgestaan en dat het vooral het dichten van gaten was of staat dit programma nog wel goed en kunnen we na het herstelprogramma weer vol aan de slag? Dan het Onderwijs. Corona heeft natuurlijk ook zijn weerslag gehad op het onderwijs, maar het gaf ook voordelen. De heer Van der Meide refereerde er daarnet ook al aan. We zien namelijk dat kwetsbare kinderen beter in beeld zijn en er was een intensieve samenwerking tussen het onderwijs en de WIJ. Wat betreft de vragen daarover kan ik me aansluiten bij de Partij van de Arbeid. Ook wij vinden namelijk dat die lijntjes tussen het onderwijs en de WIJ korter moeten. Het zou wat ons betreft helpen, als er vaste contactpersonen komen bij de WIJ en de school, zodat die lijntjes makkelijker lopen. Ik ben ook benieuwd wat het college hier nog zou kunnen doen, in samenwerking met de WIJ. Ja, Voorzitter, wat we helaas in onze samenleving ook zien, is dat er steeds meer kinderen zijn die te zwaar zijn. Wat ons betreft is dit een erg groot probleem, waar meer aan moet gebeuren. Op dit moment gaat er 80.000 euro vanuit de armoedemiddelen naar projecten over gezonde voeding. Zoals ik al zei, er is meer nodig en we zien dat er wel verschillende projecten ontstaan. Eén van die projecten is van FC Groningen en dat is het project Gezond Scoren. Dit is een project wat nog maar moeilijk van de grond lijkt te komen. Daarom mijn vraag aan het college: bent u op de hoogte van dit project en zou het iets kunnen zijn waar we in het hele onderwijs grootschalige actie van kunnen maken? Het heeft het bijvoorbeeld over het belang van goed ontbijten. Je ziet toch dat veel kinderen dat helaas 's ochtends niet doen. Het materiaal is er al. De spelers van FC Groningen spelen leuke rollen in de filmpjes en wat ons betreft zou dat wel iets moois zijn om bijvoorbeeld in het hele onderwijs toe te passen. Dan het programma Welzijn, Gezondheid en Zorg. Wij maken ons hier al jaren zorgen over de eenzaamheid

onder jong en oud. Ja, dit is helaas alleen maar toegenomen en we zijn daarom blij dat de eerste lief- en leedstraten van start zijn gegaan en dat er verder hard wordt gewerkt aan aan de babbelbanken. Ja, ook het vrijwilligerswerk heeft te lijden gehad onder de coronacrisis en is verder -

01:08:26

Voorzitter: U heeft eerst een interruptie van de heer Koks.

01:08:30

De heer Koks: Over die eenzaamheid haalt u die beide voorbeelden aan. Denkt u dat dat substantieel zoden aan de dijk zet om die toenemende eenzaamheid tegen te gaan? Of denkt u als CDA-fractie dat er nog meer moet gebeuren, met name in buurten en wijken, om die eenzaamheid te voorkomen?

01:08:51

De heer De Haan: Ja, Voorzitter, dank u wel. Ja, ik denk dat er nog meer moet gebeuren. Dat is zeker. Ik ben wel blij dat er nu een start wordt gemaakt met die lief- en leedstraten en dat we ook goed gaan kijken naar wat zijn de resultaten die dat oplevert en dan zou het bijvoorbeeld een instrument kunnen zijn wat we op veel grotere schaal in de stad kunnen uitbreiden om daadwerkelijk een verschil te maken. Ik ben het met de heer Koks eens dat het nu waarschijnlijk nog maar een druppel is op een gloeiende plaat. We moeten echter ergens beginnen en wat ons betreft zijn er ook nog ideeën zat om daar meer mee te doen.

01:09:19

Voorzitter: U heeft ook nog een interruptie van de heer Rebergen.

01:09:20

De heer Rebergen: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ja, mevrouw Van Doesen had het straks ook over de positie van dorpshuizen en buurtcentra en dat die daar misschien ook best een rol in kunnen spelen. Ik kwam daar niet meer aan toe, maar dat vinden wij ook. Hoe kijkt u daartegen aan?

01:09:37

De heer De Haan: Ja, mooi dat de ChristenUnie nog even hun eigen punt maakt in mijn woordvoering. Dan sluit ik me daar volledig bij aan. We lezen over het vrijwilligerswerk dat slechts 29 procent van de mensen aangeeft wel eens vrijwilligerswerk te hebben gedaan en wij vinden dit laag. De vraag hoe je dat oplost is natuurlijk een lastige, maar gisteren ben ik nog even in gesprek gegaan met de heer Brandsema over de maatschappelijke diensttijd en daarom kan ik me dan ook aansluiten bij de vragen die daarover gesteld worden. Je ziet dat die maatschappelijke diensttijd nauwelijks van de grond is gekomen. Waar we 750 jongeren maatschappelijke diensten wilden laten bieden, zijn het er net iets meer dan honderd. Dit ligt ook mede aan de campagne van landelijk, wat toch lastig van de grond kwam. Mijn vraag aan het college: ziet het college ook een grotere rol voor die maatschappelijke diensttijd en kijken we dan vooral naar landelijk of willen we daar zelf ook meer de handschoen in oppakken? Op het gebied van -

01:10:31

Voorzitter: Kunt u dan tot een afronding komen?

01:10:32

De heer De Haan: Ja, dan ben ik bij Sport – ja, dan moet ik ook de Stadspartij gaan teleurstellen – en kan ik me aansluiten bij de punten van de Partij van Dieren. Ik ben benieuwd of de wethouder nog iets kan zeggen over hoe het zit met de blaashal en of we dit jaar niet weer zo een tekort krijgen op de binnensportverenigingen als twee jaar geleden? Op het gebied van Cultuur, wil ik dan ... Ja, het is misschien één van de laatste vergaderingen ... In ieder geval de laatste keer dat dat we hier met de wethouder zitten en de jaarrekening van cultuur bespreken, dus wil ik hem complimenteren. Ik denk dat de culturele wereld de wethouder kan danken voor het vele werk dat hij heeft neergezet en dat hij trots mag zijn wat hij hierop heeft neergezet. Dat waren mijn laatste woorden.

01:11:14

Voorzitter: Dank u wel. Welke fractie mag ik dan? GroenLinks.

01:11:15

De heer Nieuwenhuijsen: Dank, Voorzitter. Ja, toen we in juli 2019 met deze begrotingscyclus van 2020 begonnen, had niemand kunnen vermoeden dat in de afsluiting ervan, de jaarrekening die nu dus voor ons ligt, maar liefst 538 keer het woord 'corona' zou staan. Sterker nog, ik denk zelfs dat niemand had verwacht dat dat woord er maar één keer in zou staan, tenzij er op grote schaal een bepaald soort bier door de gemeente zou zijn aangeschaft, waarover dan absoluut vragen waren gesteld. Het woord staat echter voor iets minder vrolijks, namelijk het SARS-CoV-2 coronavirus dat vanaf het begin 2020 nagenoeg de hele wereld in haar greep heeft en tot op de dag van vandaag slachtoffers maakt. Het was de pandemie die je wist dat zou komen en die onvermijdelijk is in een wereldeconomie, waarbij alles met elkaar in verbinding staat, we als mens de natuur steeds verder koloniseren en we het belang van ongehinderd kapitaal bijna altijd vooropstellen. We moeten deze oorzaken blijven benoemen, bespreken en aanpakken om te voorkomen dat we alleen aan symptoombestrijding doen. Toch is het op gemeenteniveau begrijpelijk dat corona voelt als iets dat ons overkomt in plaats van dat we er zelf debet aan zijn en het maakt het bespreken van deze jaarrekening, zoals sommigen hier ook al opmerkten, erg lastig. Als het geld namelijk niet is uitgegeven, dan komt dat waarschijnlijk door corona. Als er echter teveel geld is uitgegeven, dan komt dat waarschijnlijk ook door corona. Mijn fractie vindt de eerste variant, geld dat niet is uitgegeven de meest zorgwekkende. Niet omdat we nu zo graag een allesverslindende verspillende overheid willen die koste wat kost geld over de balk smijt, maar bijvoorbeeld omdat we de gemeente zijn met één van de hoogste percentages huishoudens in armoede. Iedereen heeft kunnen zien hoe een pandemie als deze de verschillen tussen groepen pijnlijk blootlegt en mijn fractie vindt dat een overheid er alles aan moet doen om deze verschillen zoveel mogelijk te minimaliseren. Heb je daar geld voor gereserveerd, dan moet je dat ook uitgeven. Het lijkt erop dat de gemeente er redelijk in is geslaagd -

01:13:12

Voorzitter: U heeft eerst een interruptie van de heer Koks.

01:13:14

De heer Nieuwenhuijsen: Dat dacht ik al.

01:13:15

De heer Koks: Het is alleen maar applaus hoor, dus wat dat betreft. Om het eens even concreet te maken: op de buurthuizen, waar we het eerder ook over hadden, is dit jaar vierenhalf ton overgebleven. Vindt u nu dat u in de begroting voor volgend jaar kunt zien dat daar viereneenhalf ton extra budget bovenop – als dat nodig is natuurlijk – beschikbaar is voor buurthuizen? Bovenop wat er al regulier al beschikbaar is? Wilt u het zo concreet? Zou u daar wat over kunnen zeggen?

01:13:43

De heer Nieuwenhuijsen: Dank, Voorzitter, voor deze interruptie. Dank de heer Koks voor deze interruptie, sorry. Ja, dat is mogelijk dat we op die manier daarnaar gaan kijken. Ik moet wel zeggen, in eerdere interrupties die de SP had met andere partijen had ik het idee dat er toch wel erg makkelijk werd omgegaan met hoe corona daar invloed op heeft gehad. Het is echter waar dat er structureel 'onderbegrotingen' zullen plaatsvinden en dat we daar echt kritischer naar moeten kijken en ervoor moeten zorgen dat het geld dat we ervoor reserveren, er ook aan wordt besteed om de problemen die we te lijf wil aan te pakken. Eventjes zien. Ik ga door met mijn woordvoering. Er is overigens niet heel veel geld over op bijvoorbeeld armoede en minimabeleid. Dat is vermoedelijk door de snelle wijzigingen die zijn gemaakt naar aanleiding van de coronacrisis en daar zijn we als raad ook over ingelicht. Veel voorzieningen vielen weg, omdat alles op slot ging, maar er werd snel geschakeld. Daarnaast, en daar werd ook al aan gerefereerd, lijken de investeringen van hulp via de GKB de vruchten af te werpen, omdat we meer inwoners hebben kunnen helpen en er ook veel meer succesvolle minnelijke regelingen zijn getroffen. Dat is dus heel goed. Het kan niet vaak genoeg gezegd worden: het wegnemen van zorgen over schulden is van groot, groot belang. Dit alles heeft iets meer budget gekost dan gehoopt, maar wij zien het liever hier besteed dan aan handhaving, waar geld is overgebleven door verminderde huisbezoeken. Wat mijn fractie betreft, zetten we die lijn voort. Voor Onderwijs geldt dat het klassenverschil misschien wel het meest pijnlijk duidelijk naar voren is gekomen. Het is goed dat de gemeente zo snel bijvoorbeeld die laptops heeft geregeld en geleverd en we gaan ervan uit dat wordt bekeken hoe dit verduurzaamd kan worden voor kinderen die het nodig hebben. Over verduurzaming gesproken; dat dit nu snel met de schoolgebouw gebeurt, inclusief goede ventilatie en klimaatbeheersing, is natuurlijk ook van groot belang. Dan nog wel een aantal zaken die mijn fractie verontrusten. Ik hoop dat ik de tijd heb. Allereerst het feit dat in programma 4 een gebrek aan vergelijkingscijfers maakt dat de indicatoren weinigzeggend zijn. Het is daardoor lastig hier iets zinnigs over te zeggen, al helemaal omdat corona het zorglandschap natuurlijk ook overhoop heeft gegooid. Kan de wethouder alsnog een poging doen om iets zinnigs daarover te zeggen? Daarnaast viel ons op dat er van het doorbraakproject in Ten Boer wordt gezegd dat het administratief erg lastig is gebleken. Dit kan zijn, maar juist het ontschotten van de organisatie en integraal te werk gaan, zijn belangrijke ambities van het college. Kan ze daarom aangeven, wanneer we van het doorbraakproject een evaluatie van kunnen verwachten, met name over het effect van het samenvoegen van budgetten. Tenslotte, vinden we in de aanbiedingsbrief een overschot van maar liefst 5,8 miljoen op de maatschappelijke opvang. Hiervan wordt gezegd dat dit geld nog hard nodig zal zijn voor de centrumregeling die Groningen als centrumgemeente zal uitvoeren. Kan de wethouder hier iets verder op ingaan? Het gaat om een enorm bedrag dat ten gunste moet komen van vaak zeer kwetsbare mensen, dus wat ons betreft zetten we dit

geld zo snel en goed mogelijk in, bijvoorbeeld door het intensiveren van hulp bij de opvang en het regelen van daken voor mensen die dakloos zijn.

01:16:41

Voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Atema.

01:16:43

De heer Atema: Ja, even over doorbraak, want ik zat even na te denken. In de presentatie die wij erover gezien hebben, waren ze juist heel juichend over het resultaat, dus waar haalt u dan ...? Administratief gaat het misschien niet goed, maar het resultaat is toch hoopvol. Bent u het daarmee eens?

01:17:00

De heer Nieuwenhuijsen: Dat is dan in die zin nieuwe informatie voor mij, omdat er in de jaarrekening wat gematigder over wordt gesproken, dus daarom ben ik benieuwd naar de reactie van het college daarop.

01:17:15

Voorzitter: Kunt u ook tot een afronding komen?

01:17:18

De heer Nieuwenhuijsen: Ja, dat kan ik zeker, ik rond af. Ik heb hier ook staan. Ik denk dat we allemaal hopen dat de nieuwe raad ergens in juni 2022 niet nogmaals meer dan 500 keer het woord corona hoeft tegen te komen in de jaarrekening. Toch valt het niet uit te sluiten en weet niemand wanneer deze pandemie echt eindigt. Laten we er daarom alles aan doen, in elke overheidslaag, de risico's op dit soort pandemieën sterk terug te brengen en de samenleving eerlijker in te delen, zodat niet de meest kwetsbaren het zwaarst getroffen worden. Dank u wel.

01:17:45

Voorzitter: Dank u wel. Welke fractie mag ik dan het woord geven? Student en stad?

01:17:53

Mevrouw Berenschot: Ja, dank u wel, Voorzitter. We bespreken vandaag een deel van de gemeenterekening, namelijk de delen één tot en met zes. De delen die gaan over het sociaal domein en die duidelijk weergeven hoe absurd het afgelopen jaar is geweest. Alles was natuurlijk anders en dus is wat begroot was grotendeels niet gegaan zoals gepland en dat maakt het bespreken van deze rekening uiteraard ook anders. Door steun van het Rijk en flexibiliteit van de gemeentelijke organisatie is, naar het lijkt, vooralsnog gelukkig het ergste voorkomen. De coronacrisis valt met name terug te zien in bijvoorbeeld het programma Cultuur, één van de zwaarstgetroffen sectoren landelijk, maar ook zeker in Groningen. Als Student en Stad zijn wij voorstander van een bruisende levendige stad en het doet ons dus pijn te zien hoe anders het afgelopen jaar daarin is geweest. Uiteraard geldt dit voor ons als studenten op persoonlijk vlak, maar het feit dat ook veel kinderen en jongeren verstoken zijn gebleven, van iets wat zo belangrijk is in je vorming, doet met name pijn. Gelukkig is daar ook goed nieuws te melden, namelijk de succesvolle lobby richting het Rijk voor cultuursubsidie en het gestegen aantal leden van de bibliotheek. Wat betreft Sport is ons opgevallen dat het percentage inwoners dat tevreden is met de sportieve infrastructuur erg laag is. Met name als het gaat om plekken in de openbare ruimte die geschikt zijn voor sport,

spel en bewegen. Allicht zal de lockdown hier een versterkend effect hebben gehad, maar wij zouden graag zien dat naar aanleiding van deze cijfers de komende tijd wordt gekeken naar beter beleid hierop. Verder vonden wij het goed om te zien dat er veel meer organisaties dan gepland zich hebben verbonden aan de thema's van de diversiteitsagenda. Ons viel echter ook op dat er een laag percentage inwoners is dat bekend is met wat WIJ-teams doen, terwijl dit juist nu zo belangrijk is gezien corona. Verder waren er ook lage percentages 'tevreden met het leven' en dat zou uiteraard beter kunnen. Wat betreft economie: op 21 maart stond er in Dagblad van het Noorden een artikel over de jaarlijks braindrain van studenten die de stad uittrekken. Uiteraard is dit iets wat ons al jaren zorgen baart en wij zouden er daarom ook op aan willen dringen om de komende jaren bezig te blijven met talent en bedrijfsleven koppelen. Wij vonden het goed om te zien dat er meer is uitgeven aan Groningen Kennisstad. Al met al vinden wij het een prima stuk, maar moeten we nog wel zien wat er te voorschijn zal komen als de rook enigszins is opgetrokken. Dank u wel, Voorzitter.

01:20:27

Voorzitter: U heeft nog een interruptie van de heer Koks.

01:20:31

De heer Koks: Over die braindrain. Dat gaat met name over hoger opgeleiden. Heeft Student en Stad ook gelezen dat in de maakindustrie, zoals het heet, voor praktisch geschoolde mensen de werkgelegenheid minstens net zo hard onder druk staat? Vindt Student en Stad niet met ons dat daar ook met name in geïnvesteerd zou moeten worden?

01:20:51

Mevrouw Berenschot: Zeker, daar kan ik het helemaal mee eens zijn.

01:20:54

Voorzitter: Dan heeft u ook nog een interruptie van de heer Atema.

01:20:56

De heer Atema: Het feit dat er volstrekt te weinig kamers en woningen beschikbaar zijn voor studenten dit jaar en volgend jaar. Heeft u daar nog een opvatting over?

01:21:06

Mevrouw Berenschot: Daar hebben wij zeker wel opvattingen over als Student en Stad. Ik denk dat wij die ook al vaak hebben besproken, maar -

01:21:13

Voorzitter: Ik zou wel willen zeggen dat dat eigenlijk onderdeel is van een ander programma dat vanmiddag besproken wordt. Mag ik dan mevrouw Menger het woord geven?

01:21:27

Mevrouw Menger: Ja, dank u wel, Voorzitter. Allereerst wil mijn fractie haar complimenten uitspreken voor het aangeleverde overzichtelijke document. Goed uitgelegd en inzichtelijk. Met betrekking tot de programma's het volgende. Zorg, Welzijn en Gezondheid. We zijn met name blij met de focus die de gemeente heeft voor een adequate schuldhulpverlening; de vroegsignalering. Wat mijn fractie betreft, behaal je daar de winst en beperk je onoverkomelijke verliezen. Zorg blijft een grote zorg en dan met name de jeugdzorg. Als grote kostenpost rijzen de kosten de pan uit. De wachtlijsten die er zijn, blijven en gaan

wellicht oplopen. Zoals al benoemd door diverse fracties, de aantallen qua uithuisplaatsingen zijn zeer zorgelijk en daar graag een reactie van de wethouder.
Desalniettemin -

01:22:19

Voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Koks.

01:22:22

De heer Koks: Ja, Voorzitter, over die tekorten in de jeugdzorg. Er is een tekort van 6,4 miljoen in dat rekeningjaar, maar er staat ook een niet-uitgave in. Hoe heet het ook alweer? Dat fonds dat voor de vernieuwing van jeugdzorg is. Op zich zijn die tekorten in de jeugdzorg relatief fors teruggelopen en nu komt de regering ook nog met extra geld over de brug, dus is het langzamerhand dat probleem van dat gat in de begroting niet aan het dichten?

01:22:49

Mevrouw Menger: Ja, zo kun je dat zien, maar desalniettemin blijft het een zorgelijk iets. Als je ook landelijk kijkt, dat er bijvoorbeeld in Limburg jeugdbeschermingsinstellingen sluiten en dat gemeenten ook zeggen: handen omhoog en Rijk zoek het maar uit, wij kunnen niets en we doen niets meer. Het blijft volgens mij een onderwerp dat zeer zorgelijk is en waar we allemaal bovenop moeten blijven zitten. Ik ben het echter met u eens, het wordt iets positiever. Even kijken hoor, waar was ik? Desalniettemin, spreken wij onze waardering uit voor het feit dat onze gemeente de focus behoudt en waar mogelijk de samenwerking zoekt, zeker op regionaal niveau. Kortom, blijft denken in mogelijkheden en oplossingen. Kwaliteit van de leefomgeving. Leefbare en groene openbare ruimte is en blijft belangrijk, zeker in onze groeiende gemeente met een compacte binnenstad. Het feit dat de gemeente dit hoog op haar agenda heeft staan, waarderen wij dan ook. Je leefomgeving bepaalt ten tenslotte voor het overgrote deel je welzijn op mentaal, fysiek en sociaal gebied. Werk en Inkomen. Dit is en blijft een bepalende factor voor iedere inwoner; de vraag heb ik en behoud ik mijn werk? Ditzelfde geldt ook voor het inkomen. Een gemeente dient dit hoog op de agenda te hebben en behouden. Het feit dat de gemeente hier veel aandacht aan geeft, vinden wij niet meer dan normaal en wenselijk. Dat door de coronacrisis de overduidelijke mismatch op de arbeidsmarkt significant naar voren is gekomen, is wat mijn fractie betreft een geluk bij een ongeluk. Wij gaan ervan uit dat de knelpunten nu nog inzichtelijker zijn, waardoor we er op een adequate oplossingsgerichte wijze mee aan de slag kunnen. Gelukkig is de grote voorspelde malaise en faillissementengolf vooralsnog niet uitgekomen. Met betrekking tot Onderwijs. Wij blijven hameren op omscholing en samenwerken met kennisinstellingen en mbo-opleidingen. Goed onderwijs is en blijft prioriteit. Hier sluit ik verder aan bij de woordvoering van de Partij voor de Dieren. De grote klappen bij cultureel zijn diep triest en hopelijk kunnen we ondanks de al verlengde steun voorkomen dat er nog meer Groningse poppodia omvallen. Cultuur is immers belangrijk voor de algemene ontwikkeling van kinderen en jongeren, maar ook voor volwassenen. Het zorgt voor verbinding tussen inwoners. Groningen kent een mooie en bekende traditie op het gebied van cultuur- en muziekaanbod. De vraag van de VVD met betrekking tot Forum en MartiniPlaza vinden wij een zeer relevante en daar sluit mijn fractie zich bij aan en we zijn dan ook benieuwd naar de beantwoording van de wethouder. Ik sluit af met het onderdeel Sport, Voorzitter. Mijn fractie vindt dit een elementair onderdeel. Het moet voor iedereen toegankelijk en laagdrempelig zijn en blijven. Sportverenigingen en sportclubs staan zwaar onder druk en

zijn tegelijkertijd ook met alle sportaanbieders een spil in de samenleving en daarmee van absolute toegevoegde waarde in buurten, wijken en op scholen. Ten slotte sluit ik af met: wij zijn blij dat onze sportmotie is aangenomen en ondanks de druk en de moeite 'as we speak' in uitvoering is. Dank u wel, Voorzitter.

01:26:14

Voorzitter: U heeft nog een interruptie van meneer Loopstra.

01:26:18

De heer Loopstra: Ja, want ik was blij met de woorden van mevrouw Menger over het sporten en onze partij maakt zich al jaren sterk voor de minima. Volwassenen die op een bepaald moment ook moet kunnen sporten, ondanks het feit dat ze een smalle beurs hebben. Beluister ik goed dat u zich daar ook in kunt vinden?

01:26:41

Mevrouw Menger: Absoluut en ik ga er ook een beetje vanuit dat de heer Loopstra dat ook heeft meegekregen in onze sportmotie. Dat is ook waar wij echt de nadruk op hebben gelegd, juist voor deze mensen, voor deze doelgroep en voor ouderen superbelangrijk. Dank u wel.

01:26:55

Voorzitter: Dank u wel voor uw woordvoering. Dan zou ik nu graag het woord willen geven aan de heer Onnes van de PVV.

01:27:05

De heer Onnes: Ja, Voorzitter, bedankt voor het woord. Ik zal het kort houden in dit verband, want er is al erg veel gezegd. Wat de PVV-fractie betreft kunnen wij ons in grote lijnen aansluiten bij de bijdrage van de VVD, waar het gaat om de positie van de ondernemers in het hele gebeuren, ook door corona. Ik zou ook graag over het onderdeel Werk en Inkomen een vraag willen stellen aan het college, als dat mag. Dat betreft met name het onderdeel handhaving. Door corona is er minder controle geweest en bij twijfel wordt doorbetaald. Dat lijkt mij volkomen terecht wat dat betreft. Dan staat er: "In samenspraak met onder andere de WIJ worden uitkeringen vaker gecontinueerd, vanwege sociaal belang of vanwege de openbare orde en veiligheid". Mijn vraag aan het college is: waarom is daarvoor gekozen? Dat was het, Voorzitter.

01:28:07

Voorzitter: Dat was mooi kort. Dan hebben we nu alle fracties aan het woord gehad en dan schorsen we even voor tien minuutjes, waarna we verder gaan met de collegebeantwoording.

00:07:42

Voorzitter: Dames en heren, welkom terug bij de meningsvormende sessie over de gemeenterekening, de eerste zes programma's. Wie van het college mag ik het woord geven?

00:07:52

De heer De Rook: Voorzitter, ik heb maar een paar vragen, dus ik verwacht dat ik er snel doorheen kan.

00:07:58

Voorzitter: Oké.

00:07:58

De heer De Rook: Er zijn een aantal opvattingen gegeven, daarom houd ik de reflectie nog maar even vast voor het voorjaarsdebat en zal ik vooral de vragen even beantwoorden. De Partij voor de Dieren heeft gevraagd over de Ommelander Markt en het belang ziet het college ook. Tot september is er nog een contract bij bij de RUG. Daar lopen ook gesprekken over het vervolg en we hebben aangeboden dat, op het moment dat dat niet tot een resultaat leidt, de gemeente graag inspringt om met de Ommelander Markt te kijken voor een nieuwe plek. De Partij van de Arbeid heeft gevraagd naar de Vrijdag en de WIJ. Het beeld dat het college heeft is dat met de gebiedsteams de samenwerking met Vrijdag ontzettend goed gaat. Bij WIJ is dat in alle eerlijkheid wisselend. In sommige wijken gaat het heel goed en in anderen is dat echt nog voor verbetering vatbaar. Ik wil u eigenlijk voorstellen, naar de suggestie van de heer Van der Meide, dat wij vanuit de gemeente proberen een gesprek te faciliteren tussen de directies van WIJ en Vrijdag om te kijken of dit verder verbeterd kan worden. De Partij van de Arbeid en Stad en Ommeland hebben gevraagd of het college de zorgen deelt over de detailhandel. Zeker. Is daar een plan voor? Ja, dat staat natuurlijk in de herstelagenda. Daar hebben we er een aantal voorstellen voor opgenomen en wij verwachten volgende week de nieuwe detailhandelsvisie voor de gemeente vast te stellen en daarin wordt ook uitgebreid op dit thema ingegaan, dus die urgentie wordt ook door het college gedeeld. De VVD heeft gevraagd naar de toekomstbestendigheid van de werkwijze tijdens corona. Een aantal elementen is laaghangend fruit, dus gaan we daarmee door? Absoluut. Er zijn ook een aantal elementen uit die plannen die, als je dat langjarig zou willen doen, dan kost dat geld. We moeten even kijken of we dat ook kunnen waarmaken. Het derde is dat we ook vermoeden dat een aantal dingen, bijvoorbeeld de uitbreiding van terrassen, ook politieke besluitvorming vraagt. Er zitten namelijk wel dilemma's achter, want niet iedereen is er bijvoorbeeld blij mee dat het voor zijn deur staat. Als we dat langjarig willen doen, dan zal dat opnieuw bij uw raad moeten worden voorgelegd. Er is ook gevraagd naar het toezicht van Forum en het museum. Wij zien dat de gemeente een groot belang heeft bij deze instellingen. Het is dus niet, omdat er nu concreet iets aan de hand is, maar omdat wij bij het Forum het exploitatietekort voor een aantal jaren afdekken. Het Groninger Museum – wat u ook weet – heeft nogal op de reserves ingeteerd de afgelopen jaren en staan al een aantal jaren onder toezicht. Dat is niet omdat er acuut iets aan de hand is, maar vooral omdat de belangen van de gemeente groot zijn en we ook weten dat uw raad daar bovenop zit, dus vandaar dat dat zo is. Het CDA heeft gevraagd of het economisch programma nog actueel is? Het afgelopen jaar hebben we natuurlijk heel veel moeten omschakelen richting acute steun voor ondernemers. Het beeld is echter dat de speerpunten blijven: digitalisering, energie, gezondheidseconomie en creatieve industrie. Ja, dat blijven de speerpunten. Dat is onveranderd is en daarmee is de inzet ook nog steeds heel actueel. We kijken natuurlijk wel altijd wat er concreet nodig is, want er is wel heel veel dynamiek en dat actualiseren we. De richting van het programma echter, staat wat ons betreft nog recht overeind. Voorzitter, dat waren mijn vragen. Dan maak ik nu plaats voor wethouder Jongman.

00:10:36

Voorzitter: Ja, voordat u gaat, heeft u nog een vraag van de heer Koks.

00:10:39

De heer Koks: Ja, want ik ben wel benieuwd wat de wethouder van Financiën zegt op onze stelling dat er zo langzamerhand een stuwmeer in onze financiële huishouding zit op de sociale onderwerpen van 20 miljoen of 27 miljoen – dan kun je discussiëren over hoe hoog dat zou moeten zijn – en dat het alsmaar weer doorgeschoven wordt naar volgende jaren om dat dan mogelijk uit te gaan geven. Klopt die stelling of klopt die stelling niet?

00:11:03

De heer De Rook: Voorzitter, ik vraag me af, als ik deze vraag nu beantwoord of ik deze dan vanavond niet meer hoeft te beantwoorden van de SP-fractie? We hebben dadelijk natuurlijk een hele commissievergadering, alleen maar over de financiën. Ik zit hier als wethouder van EZ en Cultuur. Als u nu zegt, ik wil dat nu, dan ga ik ervan uit dat uw fractie die vraag vanavond niet nog een keer stelt.

00:11:17

De heer Koks: Nu, ik heb het hier met name over de sociale paragrafen en zoals u is opgevallen, is de begroting breder dan alleen de sociale onderdelen -

00:11:26

De heer De Rook: Zeker.

00:11:26

De heer Koks: Het gaat mij specifiek om het sociale deel.

00:11:28

De heer De Rook: Volgens mij staat dat vanavond op de agenda, dus ik kan er best even op ingaan, maar dan ben ik nu even drie minuten aan het woord is, dus ik kijk even naar de voorzitter of dat wenselijk is of dat de voorzitter zegt: nee, dat heeft de raad voor vanavond geagendeerd. Ik vind het allebei goed.

00:11:41

Voorzitter: Het is misschien zuiverder om de financiële discussies vanavond te doen, maar als de heer Koks graag een antwoord wil, dan heeft hij daar ook recht op.

00:11:51

De heer Koks: Ik kijk vanavond wel even mee. Dan kan ik helaas geen vragen stellen dat is jammer.

00:11:56

De heer De Rook: Ik vermoed dat u het heeft afgestemd in de fractie, wat u allemaal gaat zeggen vandaag.

00:12:01

Voorzitter: Oké, hartelijk dank voor deze beantwoording. Welke wethouder mag ik dan het woord geven? Mevrouw Diks.

00:12:07

Mevrouw Diks: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ik wilde graag beginnen met me aan te sluiten bij de complimenten die door alle, of heel veel partijen in ieder geval, in deze raad zijn geuit, als

het gaat om hoe deze gemeente heeft gereageerd op de eerste keer dat we met corona zijn geconfronteerd. Er zijn hele mooie voorbeelden van noaberschap getoond in deze gemeente, met mensen die contact met elkaar hebben gezocht, die dat daarvoor niet hebben gedaan. Er zijn nu andersoortige connecties gelegd. Bij dat compliment sluit het college zich graag aan en dat geldt denk ik ook voor de complimenten die vanuit u zijn gekomen voor de organisatie. Onze eigen gemeentelijke organisatie, die ook met een man-vrouw en macht heeft gewerkt om zo snel als mogelijk en zo als flexibel mogelijk te kunnen reageren op al die nieuwe zaken die in deze situatie op ons afgekomen zijn. Ik zal natuurlijk de vragen beantwoorden en misschien ook wat in een kader gezet. Wat we zien, in tijden van corona, is dat de tweedeling wel verscherpt is. Een aantal van u heeft dat ook al aangegeven, dat is één van de redenen, waarom met name de burgemeester zich heel actief heeft opgesteld bij de ontwikkeling van de manifeststeden. De 15 grotere steden in Nederland die met deze hele specifieke situatie worden geconfronteerd. Die tweedeling is een zorg voor ons allemaal, zou ik zo zeggen. Zoals we hier zitten, maar ook voor onze gemeente, om echt goed daar zicht op te blijven houden en daar met elkaar ook snel, slim en verstandig op te reageren. Dat hebben wij natuurlijk zo veel als mogelijk geprobeerd met alle zaken die in deze tussentijd in gang zijn gezet. Een aantal daarvan zitten in mijn portefeuille en die gaan bijvoorbeeld over de schuldhulpverlening, waar een aantal van u ook de complimenten voor heeft uitgesproken en die geef ik graag door aan de organisatie. Wij hebben sterk en snel ingezet op vroegsignalering en op snelle, adequate ondersteuning van mensen die op weg zijn naar schulden, dan wel in schulden zitten. Het kan niet vaak genoeg gezegd worden: bij schulden kan onze gemeente echt heel snel mensen van dienst zijn om te voorkomen dat het problematische schulden worden. Ik roep zo ongeveer in elke vergadering mensen op: blijf er niet mee zitten, vraag advies bij de gemeentelijke kredietbank bijvoorbeeld of bij de WIJ-teams, want zij kunnen je echt heel snel helpen. Met name de inzet op de vele minnelijke regelingen maakt dat wij ook relatief goedkoop deze ondersteuning kunnen bieden. Zoals de heer Nieuwenhuijsen het al aangaf dat is precies wat je graag wil, namelijk in het voorstadium van dergelijke situaties insteken en actief handelen – ja, ik zag een hand te verschijnen, geloof ik – om te voorkomen dat mensen problematische schulden ontwikkelen. Ik wilde niet een interruptie uitlokken, maar ik zag u bewegen volgens mij, meneer Rebergen.

00:15:30

Voorzitter: De heer Rebergen.

00:15:31

De heer Rebergen: Ja, dank u wel, De wethouder geeft aan, we zijn bezig met die vroegsignalering. We denken ook dat het heel belangrijk is om dat te doen. Toch kan ik me wat verschillende reacties van inwoners voorstellen, als je dan bij zo een inwoner komt, waarvan je een signaal hebt ontvangen. Dat zou het kunnen zijn van 'fijn dat u er bent, ik wil inderdaad graag geholpen worden' tot 'waar bemoeit u zich mee'. Kan de wethouder ook aangeven hoe dit beeld over het algemeen is en hoe mensen dat ontvangen?

00:16:03

Mevrouw Diks: Ja, u geeft zelf al aan wat er dan kan gebeuren, want zoals natuurlijk met heel veel regelingen, mensen zijn natuurlijk autonoom. Je mag dus van alles krijgen en aannemen van deze gemeente, maar het hoeft natuurlijk in veel gevallen niet. Mochten we

echt indicatie hebben dat mensen zodanig in problemen zitten dat ze daardoor zo gestrest zijn en hun eigen situatie misschien niet goed genoeg meer kunnen beoordelen, dan kunnen we natuurlijk ook altijd via de WIJ-teams een wat dieper gesprek voeren met deze gezinnen. We zitten natuurlijk ook met zijn allen in de voorzieningenwijzer samen met de woningbouwcorporaties, energiebedrijf enzovoort. Ja, dat loopt nog niet zo hard, als dat ik graag had gewild, maar het loopt wel. Laat ik het even zo benoemen. Even kijken. Ja, een aantal van u heeft ook aangegeven – en dat zien we natuurlijk allemaal – dat de armoede in onze gemeente een heel serieus probleem is. Even terugkomend inderdaad op die tweedeling en die manifeststeden. Ja, dat is natuurlijk één van de belangrijke redenen om met elkaar in deze gemeente ook echt in te gaan zetten, zodat ... Ja, waar rijken rijker worden, is misschien nog wel te hanteren, maar waar armen armer worden, dat zien wij natuurlijk als college ook niet als een optie. Een aantal van u geeft daarom ook aan -

00:17:22

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Koks.

00:17:26

De heer Koks: Nu, daar zijn we blij mee met die constatering van die verscherping van die tweedeling. Bent u het ook met ons eens dat, door de onderbesteding op een aantal posten van jaar tot jaar, er daardoor volgend jaar extra middelen beschikbaar zouden moeten kunnen zijn, om juist die tweedeling verder en harder tegen te gaan?

00:17:48

Mevrouw Diks: We hebben voor de programma's in mijn portefeuille – zal ik maar zeggen, ik praat even namens mezelf en niet vanuit de coördinatie van het sociaal domein – nagenoeg alles uitgegeven. Er is misschien wat minimale onderbesteding geweest. Ik denk dat dat voor armoede en schuldhulp en bijzondere bijstand heel goed te verklaren is. Kijk, wij zijn natuurlijk nu ook als college dapper bezig, zal ik maar zeggen, en vooral druk bezig om te kijken, hoe gaan we nu reageren met zijn allen op corona. U heeft laatstelijk het economisch herstelplan voorbij zien komen. U zal straks informatie krijgen over een sociaal herstelplan en dat zijn natuurlijk de instrumenten en de manieren, waarop wij willen proberen om als college – samen met de raad uiteraard – zo flexibel en zo adequaat mogelijk te reageren op dit soort nieuwe vragen die op ons afkomen. Het tegengaan van de tweedeling in de maatschappij is natuurlijk ook niet iets wat alleen vanuit de gemeente Groningen georganiseerd kan worden. Dat zal sowieso regionaal, maar vooral ook landelijk moeten. Daarbij zou de totstandkoming van een nieuw kabinet ons allen ook erg kunnen helpen, denk ik, want dan zouden we met elkaar kunnen doorontwikkelen. Het oponthoud in Den Haag is denk ik negatief voor iedereen, laat ik het zo zeggen. Een aantal van u is ook ingegaan op de toename in de bijstand? Mevrouw Akkerman had het even gespecificeerd. We stonden op negen in de top 10 en we staan nu op zeven. Gemeenlijk ben je dan positief, maar niet in dit geval uiteraard. Hoe zou dat allemaal kunnen komen? Ja, corona is daarbij natuurlijk echt een serieuze factor en vooral ook het feit dat er heel veel jongeren zijn. We zijn natuurlijk een grote studentenstad. Heel veel jongeren die, vanwege de sluiting door corona van de horeca en cultuur, natuurlijk even geen bijbaan of gewone baan meer hadden. Die toename is dus zeer goed te verklaren. De heer Loopstra -

00:19:57

Voorzitter: U heeft daar een vraag over van mevrouw Akkerman.

00:20:02

Mevrouw Akkerman: Ja, ik zit even te denken. Studenten doen een beroep – volgens mij – op studiefinanciering, dus het lijkt mij raar dat die dan de toename in de bijstand veroorzaken. Ik had ook gevraagd, komt het niet doordat we ambitieuzer moeten zijn?

00:20:16

Mevrouw Diks: Ja, dat zou een hele filosofische discussie zijn of we ambitieus genoeg zijn. Dat is, denk ik, niet voor de jaarrekening. We zijn natuurlijk met zijn allen heel druk bezig om mensen die in de bijstand zitten zo goed mogelijk te ondersteunen en mensen die uit de bijstand willen, uit te nodigen of te verleiden om uit de bijstand te gaan. Wethouder Bloemhoff zal daar straks vanuit participatie nog wat dieper op ingaan. De heer Loopstra - Studenten?

00:20:47

Voorzitter: Dat studenten geen beroep doen op de bijstand, maar op studiefinanciering.

00:20:52

Mevrouw Diks: Ja, studenten kunnen gewoon een beroep doen op de bijstand. Sterker nog, de wachttijd van een maand die normaal gesproken in de regeling zit, hebben we juist afgeschaft ten tijde van corona. Zodat ook jongeren die van de ene op de andere dag zonder bijbaan kwamen te zitten, van de ene op de andere dag ook die bijstandsuitkering konden aanvragen, wat in de normale situatie niet het geval was. De heer Loopstra – derde keer, denk ik – zegt: ja, zouden de minimaregelingen eigenlijk ook niet voor ouderen moeten zijn? Minimaregelingen zijn echter ook voor ouderen. Minimaregelingen zijn voor iedereen die minima is, dus dat heeft feitelijk niets te maken met of je in de bijstand zit of een bepaalde situatie hebt. Als je een oudere bent met een heel laag inkomen of iemand met een kleine baan en tekort aan inkomen, kun je altijd daar een beroep op doen.

00:21:43

De heer Loopstra: Daar zijn we heel blij mee, Voorzitter, maar ik had gericht het even over sport en dat mensen gaan sporten op oudere leeftijd. Als je jong bent, dan krijg je die voorzieningen van Bslim en het Jeugdfonds, maar als je vijftig jaar bent en je gaat sporten en je hebt een minimumuitkering, dan staat daar altijd weinig tegenover. Dat willen we graag anders zien.

00:22:07

Voorzitter: Helemaal goed. Ik sprak voor mijn beurt, want het was helemaal niet aan mij gericht, begrijp ik. Een aantal van u is op de jeugdhulp ingegaan. Ik heb u een beetje bijgepraat dat het regionaal wat stroef liep, was de samenvatting van de heer Atema. Nu, tijd is mooi spul roep ik weleens. We zijn ondertussen weer on speaking terms en dapper bezig met de ontwikkelingen op dat gebied. Heeft corona ook geleid, vraagt mevrouw Van Doesen, tot extra vraag naar jeugdhulp. Ja, dat is zo. We zagen echt – ik heb u daar op een aantal andere momenten ook over bijgepraat – dat tijdens de eerste lockdown en de eerste grote zorg over wat corona überhaupt was, het fysieke bezoek aan WIJ-teams natuurlijk onmogelijk was. Niet alleen voor onze inwoners, maar natuurlijk ook voor de medewerkers van de WIJ, want we moesten nog even wennen aan wat is dit nu precies en wat overkomt

ons? We zagen dus dat mensen die vragen, als ik het zo mag zeggen, even 'opsloten' en daarna met een grotere en complexere vraag kwamen die ook tot een extra dotatie aan de WIJ hebben geleid. Wachtlijsten, mevrouw Menger ging daar nadrukkelijk op en volgens mij een aantal andere van u ook. Ja, dat is treurig, heel zorgelijk, zeer ongewenst, weerbarstig en heel moeilijk te bestrijden. Ik geef het u wel mee, want ik zou natuurlijk net zo lief zeggen dat het morgenochtend klaar is met die wachtlijsten, maar zo zit de wereld niet in elkaar. We zien ook daar natuurlijk dat het echt een probleem is, dat we een gebrek aan mensen in deze zorg economie hebben. Dat is echt lastig. Bovendien zijn het natuurlijk ook vaak opleidingen die een aantal jaren duren. Ja, je kunt niet psychologen van de plank kopen, zal ik maar zeggen, dus dat kost tijd om dat te ontwikkelen. We zijn daar wel, ook regionaal, hard mee bezig om dat echt beter te gaan doen.

00:24:11

De heer Koks: Even daaraan gekoppeld, daar had de Partij voor de Dieren het ook over, is het aantal kinderen dat uit huis geplaatst is gestegen van 60 naar 99. Ook het aantal kinderen dat in de vrouwenopvang zit, is fors gestegen. Wilt u dat ook allemaal aan de coronacrisis of zitten daar andere oorzaken onder? Het is natuurlijk helemaal tegen wat we willen met de jeugdzorg, namelijk dat kinderen zoveel mogelijk thuis blijven wonen.

00:24:36

Mevrouw Diks: Zo thuis mogelijk inderdaad. Dat is de zoektocht. Ik heb het u al eerder gezegd, maar het is zo. Elke uithuisplaatsing leidt, afgezien van extreme voorbeelden, tot meer trauma, dan alles wat kinderen thuis meemaken. Dat voor het perspectief. Tegelijkertijd zien we de de getallen oplopen. Dat is overigens niet alleen in Groningen zo, maar landelijk. De getallen lopen op van die uithuisplaatsingen. Dat is echt zeer ongewenst, maar ook daar ... Op het moment dat je ... Dat is natuurlijk ook wel – wat mij betreft – de grondslag voor die jeugdhulp die we nu willen gaan inkopen en gaan ontwikkelen, dat je echt voor aan het proces wil zitten. Dat geldt natuurlijk ook even kijkend naar de WIJ, een aantal van u heeft daar ook vragen over gesteld. Ik meen dat de heer Van der Meide er ook wat nader op inging. De clou is natuurlijk dat je probeert om aan de voorkant de zaken zo goed te regelen dat uiteindelijk kinderen en gezinnen niet in deze situatie van uithuisplaatsing terechtkomen. Echter, ook dat is natuurlijk niet binnen tien minuten geregeld.

00:25:38

De heer Koks: Voorzitter, mijn vraag was meer of het coronagerelateerd is die stijgingen, met name bij die uithuisplaatsingen en die kinderen in de opvang?

00:25:46

Voorzitter: U heeft ook nog een vraag van mevrouw Menger.

00:26:00

Voorzitter: Stelt u uw vraag ook maar direct, dan kan mevrouw Diks die straks allebei beantwoorden.

00:26:05

Mevrouw Menger: Aanhakend op wat, Voorzitter, de wethouder aangeeft van we willen vooral aan de voorkant zitten. Nu, vanuit de raad is er ook een initiatiefvoorstel ingediend met betrekking tot gezinsverzorger. Onder andere mijn fractie heeft daar ook het initiatief in

genomen. Wij denken dat is per definitie geschikt om het voor te zijn dat het misschien zwaarder wordt. Onze vraag is: hoe loopt dat traject? Is dat al lopende? De wethouder heeft al aangegeven dat ze daar nog op terugkomt voor de zomer, maar we denken – als dit zo een grote problematiek is en als we naar de getallen kijken die hoog oplopen – dat je echt heel erg moet insteken op juist dat voortraject, dus het preventieve. Dat zou mijn vraag zijn.

00:27:00

Mevrouw Diks: Ja, precies. Dat preventieve is natuurlijk waar we met elkaar op inzetten. Echter, ook dan, als je preventieve inzet, wil dat natuurlijk niet zeggen dat een dag later de gevolgen daarvan helder zullen zijn. Wat je, denk ik, voor een tijdje aan het doen bent, is dat je twee sporen te gelijk belooft. Je gaat preventief sneller en eerder inzetten en tegelijkertijd moet de normale dagelijkse hulp natuurlijk ook nog steeds worden verleend, dus in die zin is dat natuurlijk een heel traject en daar komen wij in de doorontwikkeling WIJ natuurlijk nadrukkelijk bij u op terug. Dat heeft ook alles te maken met dat initiatiefvoorstel gezinsverzorger, waarbij we natuurlijk wel hebben moeten constateren – en dat heb ik u ook al eerder meegegeven – dat de situatie corona en de extra druk en vraag die op de WIJ lag wel even heeft geleid tot enige vertraging van dit programma. De heer Koks: heeft corona dan een effect op uithuisplaatsingen? Ja, dat vind ik best ingewikkeld, om het zo te zeggen. Ik zou willen aanbieden – ik weet het niet, ik doe dat hier blijkbaar altijd verkeerd – om na de zomer daar met de raad eens wat dieper op in te gaan. We hadden natuurlijk gehoopt dat we na de zomer een bijeenkomst konden hebben met Geweld hoort nergens thuis. Dat wordt nu november. Dat duurt mij te lang, dus ik zou het fijn vinden om dat ergens, als het kan in september te doen en dan iets dieper te prikken en te zeggen, hoe steekt dit nu. De heer Rebergen gaf net ook aan, een aantal gezinnen had ook veel meer ontspanning en minder instabiliteit, dus of je het nu één op één kunt koppelen? Dat zou ik hier niet durven te doen. Ik zie collega's wiebelen, dus ik ga snel afsluiten. De diversiteitsagenda, die neem ik even waar voor collega Chakor. Discriminatie is natuurlijk onaanvaardbaar, dus dat is evident. Daar hoeven we geen discussie over te hebben. U gaf ook aan, het loopt goed. Er zijn veel meer partijen aangehaakt dan aanvankelijk was verwacht, dus dat is heel positief. Zijn er meer mensen nodig, kunnen we meer doen? Het ministerie van BZK heeft in de meicirculaire extra geld beschikbaar gesteld. We weten nog niet precies hoeveel, maar er is wel in het algemeen extra geld. Dat kunnen we u misschien na de zomaar even doen toekomen, hoe we daar in Groningen mee om willen gaan. Dan denk ik dat ik mijn best heb gedaan. Als ik nog één zin, iets met gezond eten. Ik vat het even heel kort samen. Heel erg eens, dus we komen na de zomer met informatie over hoe we dit ook veel breder – ik kijk even naar de heer De Haan – kunnen oppakken. Dank u wel.

00:29:31

Voorzitter: Dan heeft u nog twee vragen. Eén van de heer Onnes en één van de heer Van der Meide. Eerst de heer Onnes. Oh, en de heer Rebergen.

00:29:39

De heer Onnes: Ja, Voorzitter, bedankt. Ik heb nog geen antwoord gehoord op mijn vraag met betrekking tot de handhaving. Dat de uitkeringen vaak gecontinueerd worden, vanwege sociaal belang of vanwege de openbare orde en veiligheid, waarom daarvoor gekozen is?

00:29:54

Mevrouw Diks: Ja, Voorzitter, corona was natuurlijk een ingewikkelde tijd, dus de handhaving is toen logischerwijs op een iets lager pitje gezet. Nogmaals, natuurlijk om inwoners te beschermen, maar ook om de handhavers van onze eigen diensten niet in besmettingsgevaar te brengen. Dat is één van de redenen geweest waarom we, bij situaties waarin er wat vragen waren van onze kant, toch die uitkering hebben doorgezet om niet extra sociale problematiek te veroorzaken.

00:30:26

Voorzitter: De heer Van der Meide.

00:30:28

De heer Van der Meide: Ja, dank u wel Voorzitter. Ik had nog een vraag aan het college gesteld over de WIJ-medewerkers. Zij hebben het zwaar, zeker in corona. Hoe zit het op langere termijn met scholing, bijscholing en kwaliteit van de medewerkers?

00:30:43

Mevrouw Diks: Ja, helemaal eens. Een aantal van u heeft nog veel meer vragen gesteld over de WIJ. Collega Jongman en ik zijn dapper bezig om het gesprek met de WIJ te voeren over de doorontwikkeling; gaan wij eventueel ook iets met jeugdhulp doen, hoe past dit nu allemaal, hoe verhoudt zich dat nu tot elkaar en hoe past dit allemaal in elkaar? Dan komen we zeker natuurlijk met een veel breder verhaal over de WIJ naar u terug, maar die scholing van medewerkers is wat mij betreft echt een nadrukkelijk onderdeel daarvan. Dat hoort allemaal bij de vraag, kan de WIJ dit allemaal aan en wat zou er nog meer moet gebeuren om er een nog stevigere organisatie van te maken?

00:31:17

De heer Van der Meide: Dank u.

00:31:18

Voorzitter: Dan de heer Rebergen.

00:31:19

De heer Rebergen: Ja, dank u wel, Voorzitter. Onze vraag sluit daar wel bij aan en gaat ook over de WIJ. We hebben gezien dat tijdens corona de WIJ er meer op uitging, ander soort gesprekken met inwoners voerden en ook bij mensen kwamen die anders niet zo gauw de stap naar de WIJ maken. Ik denk dat dat belangrijk is. Maakt dit ook onderdeel uit van de doorontwikkeling van de WIJ? Nog even een andere over de maatschappelijke diensten. Ik weet niet bij welke collega dat thuishoort? Oh, bij mevrouw Jongman. Dank u wel.

00:31:49

Voorzitter: De wethouder knikte. Ik hoop dat dat genoeg antwoord is op de vraag. Welke wethouder kan ik dan het woord geven? Mevrouw Bloemhoff.

00:31:56

Mevrouw Bloemhoff: Dank u wel, Voorzitter. Ja, het rondje begon met de complimenten voor het onderwijs. Dat is, denk ik, belangrijk dat we alle leerkrachten de complimenten geven voor de manier, waarop ze het afgelopen jaar – bijna anderhalf jaar inmiddels – hebben gefunctioneerd. Ik zal nu maar meteen even naar de vragen gaan, gelet op de tijd. De Partij voor de Dieren had een vraag over ouderen en cijfers. Dat is een technische vraag.

Ik zou die even door willen geven, zodat het technisch gesteld kan worden. De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en leven lang ontwikkelen, hoe concreet dat is? Nu, we doen aan crisisdienstverlening, waar we een hele mooie aansluiting hebben. Daar bent u laatst over geïnformeerd. Het 1000-banenplan. Het praktijkleren zetten we in via de mbo-organisaties, bbl-plekken, dus dat zijn hopelijk een paar praktische voorbeelden van hoe het gaat. Dan heeft de SP-vragen gesteld over de overschotten en die heb ik maar zo geïnterpreteerd in elk geval voor mijn portefeuille, als het gaat over werk en participatie. Daar heeft de VVD ook wat over gezegd. Daar wil ik het volgende over zeggen. Eén: we hebben in december bij de decembercirculaire geld gekregen, onder andere voor re-integratie, voor buurthuizen. Dat is pas in december beschikbaar gekomen en dat kunnen we dus dan ook niet in december uitgeven. Dat geven we dit jaar uit, dus dat nemen we ook mee. In de bijlage bij de jaarrekening ziet u ook alle bestemmingsvoorstellen, waar we dat dan naartoe willen ... en die budgetten blijven beschikbaar. Dan heeft de VVD ook iets gezegd: "Ja, als je een begroting maakt, dan moet je dat ook uitgeven". Nu, volgens mij hebben we die begroting in november 2019 met elkaar vastgesteld en is corona in maart in Nederland gekomen, dus ik denk niet dat dat iets is wat we hebben kunnen voorspellen op het moment dat we de begroting vaststelden. Vervolgens denk ik dat het ook van belang is dat we aangeven dat, in elk geval voor de re-integratiepoot, het mensenwerk is. De heer Rebergen gaf het al aan, de A van aandacht dat werkt, dus persoonlijk contact. Het is ontzettend lastig geweest om het werk te doen voor de mensen. We hebben alleen maar thuis gewerkt. Binnen een maand zijn de medewerkers overgeschakeld naar fenomenen als WIS-TV, online seminars, maar niets werkt zo goed als persoonlijke begeleiding, zeker voor de kwetsbare doelgroep. Waar het ons dus niet is gelukt om mensen te plaatsen, heeft het te maken met de beperkingen die COVID had. Wij zijn niet bij mensen aan de deur geweest in het kader van Kansen in Kaart. Allemaal dat soort dingen, dus wij zijn juist ondanks COVID blij dat we nog het 1000-banenplan en dat we de duizendste baan hebben gerealiseerd. Bijvoorbeeld die duizendste baan was een verkeersregelaar die aan het werk is bij de vaccinatielocatie, dus we hebben juist ingespeeld op de nieuwe vraag die er kwam. Ook met een aantal basisbanen is het gelukt om de mensen nog te plaatsen, voor een deel. Voor een deel ook niet -

00:34:50

Voorzitter: U heeft nog een interruptie van meneer Koks.

00:34:54

De heer Koks: Ja, Voorzitter. Onze stelling is dat van jaar tot jaar, op dat sociale hoofdstuk een fors bedrag overblijft en vervolgens doorgeschoven wordt. Dat wordt versterkt natuurlijk door corona – dat begrijpen wij ook wel – de hoogte van dat bedrag, maar wij constateren dat reservoir. Wij vinden dat dat reservoir nu eindelijk eens een keertje ingezet moet worden om die tweedeling in de samenleving fors tegen te gaan. Of het nu precies op postje X en postje Y is, het gaat om het totaal -

00:35:19

Voorzitter: De vraag is duidelijk. De wethouder.

00:35:20

Mevrouw Bloemhoff: Ja, ik denk dat die algemene vraag over reservoir iets is voor vanavond.

Wat ik wel hier kan zeggen, is dat we dat meenemen om dit jaar ook weer in te kunnen zetten voor deze doelgroep. Dat is belangrijk en we gaan natuurlijk geen geld over de balk smijten. We willen het nog steeds effectief inzetten, juist voor de doelgroep. U wordt ook in het najaar geïnformeerd, bijvoorbeeld met een update over het werkprogramma, wat gaan we dan precies doen? U bent trouwens ook tussentijds geïnformeerd over de resultaten. Dan hebben we D66. Zij heeft een opmerking gemaakt over de mismatch en hoe zouden opleidingen goed kunnen. Daar zijn we ook met de opleidingen over in gesprek. We doen dat onder andere door middel van praktijkleren. Dat heeft afgelopen jaar een boost gekregen en daar willen we mee doorgaan, juist voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dan was er nog een debatje bij de ChristenUnie – volgens mij – over kansen laten liggen. In hoeverre worden kansen ... Er staat ergens, er zijn kansen blijven liggen. Door corona is het lastiger geweest voor mensen om een baan te vinden. Soms paste de baan ook niet bij mensen en soms hebben de mensen de baan ook bewust laten liggen. Echter, dan vindt er altijd een persoonlijk gesprek plaats, omdat je natuurlijk de plicht hebt om, als het wel passend werk is, dat te accepteren. De VVD had nog een vraag over hadden de ambities dan omhoog gemoeten in relatie tot de bijstandsdichtheid. Volgens mij is het zo dat het college hele hoge ambities heeft, ook vastgesteld in het werkprogramma en ook door uw raad. De bijstandsdichtheid van negen naar zeven gestegen. Dat is een meting van halverwege 2020 en toen zag je een enorme toename, een hoos van toename in de bijstand. Je ziet dat die weer is afgenomen en dat we het juist het afgelopen halfjaar beter doen dan landelijk. Landelijk stijgt het 3,6 procent, wij een stijging van anderhalf procent. Ik denk dus dat het meer het moment van de meting is geweest, namelijk medio 2020, waar u aan refereert. Kortom aan de ambitie ligt het niet en ik zie nu dat we het beter doen dan landelijk gemiddeld. Dat heeft denk ik ook te maken met een goede samenwerking met de UWV aan de voorkant. De Partij van de Arbeid heeft een vraag gesteld over het VVE-programma, waarom haal je nog geen 100 procent bereik onder kinderen? Ja, ik zou zeggen 93 procent is voor meeste regelingen vrij hoog. Ik vind echter elk kind telt, dus je moet elk kind proberen te bereiken tot die 100 procent. Je ziet dat sommige ouders zestien uur VVE zelf te veel vinden. Je ziet ook dat soms ouders het stigmatiserend vinden. Daar proberen we wat aan te doen. Wij stellen voor dat wij een brief gaan sturen naar alle ouders van kinderen vanaf twee jaar om ze nog eens te wijzen op de mogelijkheid. We organiseren ook speelochtenden binnen de kinderopvang om kinderen weer meer aan VVE deel te laten nemen, dus daar wordt actie op gezet. De Partij van de Arbeid had nog een vraag over de school en de WIJ-teams, hoe kan die verbinding beter? Nu, dat doen we binnen het voortgezet speciaal onderwijs en het voortgezet onderwijs door middel van de VO WIJ-teams. In het primair onderwijs hebben we gesprekken om een betere aansluiting te laten vinden. Dat gaat onder andere door het inzetten van kindteams. De Partij van de Arbeid had nog een vraag over flexwerk. Er zijn natuurlijk diverse rapporten op dit moment verschenen, waaronder van Borstlap het WRR, die flexibilisering willen aanpakken. Dat juichen wij toe. Er is ook een mooi rapport van zelfs de VNO verschenen dat dat beperkt moet worden, dus werknemers en werkgeversorganisaties zijn het erover eens. Wat we zelf kunnen doen? We zijn niet aan de slag met een actieplan op dit moment. We hebben vanuit de VNG wel altijd aandacht gevraagd hiervoor, dat het moet worden aangepakt en dat de bestaanszekerheid van mensen beter moet. We kunnen ook vragen aan onze accountmedewerkers Werk om het goed werkgeverschap ook mee te nemen bij het plaatsen van mensen en ook van

jongeren. Dat is iets wat de gemeente zelf kan doen, dat ze er alert op is bij het plaatsen van mensen. Er was een vraag over Omarm Groningen. Nu, wij zien juist in de coronaperiode dat de bedrijven zich niet hebben teruggetrokken. Er is heel veel aangeboden. Dat kan ook worden gezien in het jaaroverzicht van Omarm. Men heeft bijvoorbeeld busjes ter beschikking gesteld aan de voedselbanken op het moment dat het taxibedrijf niet reed. Er zijn allerlei kleine acties geweest. We hebben geen reden om aan te nemen dat dat zal afnemen de komende jaren, dus we willen heel graag blijven inzetten op die bedrijven om mede een oplossing te laten bieden voor de armoedebestrijding. Daar gaan we dus mee door. Omarm en de Stadspas zijn ook twee aparte zaken. Bij Omarm gaat het echt over het matchen van vraag en aanbod; er is een vraag vanuit de samenleving voor iets op het gebied van armoede en welk bedrijf kan dat bieden. Dan de vraag over John de Wolf en de vijftigplussers en de aanpak van ouderenwerkloosheid. Er is niet meer een specifieke aanpak van ouderenwerkloosheid vanuit het Rijk, want dat was toen vanuit het Rijk. Wij richten via het regionaal mobiliteitsteam ons op mensen die mogelijk aan de kant komen te staan binnen het bedrijfsleven, dus mensen die hun baan kwijtraken. Je ziet dat dat vaak 50-plussers zijn die wat extra hulp nodig hebben. Ook worden er loopbaancoaches ingezet om deze mensen verder op weg te helpen. We doen het dus nu door middel van het regionaal mobiliteitsteam om te zorgen dat ook 50-plussers een kans maken om een stap te maken in hun loopbaan, dus naar een vervolg. Dan heb ik denk ik de vragen van de Partij van de Arbeid beantwoord. Dan resteert nog een vraag van de VVD over natuur- en duurzaamheidseducatie, waarom is dat minder gegaan? Eigenlijk gaf de heer De Haan al het antwoord: de scholen zijn dicht geweest een hele periode. Natuur- en duurzaamheidseducatie is juist vaak in het voorjaar dat ze naar de kinderwerktuinen gaan. Toen waren de scholen dicht. Toen de scholen weer open mochten, hebben ze zich denk ik eerst vooral op taal en rekenen gefocust. In de zomer mocht er vooral veel en toen waren de scholen dicht. Het is helaas wat het is, maar we hopen wel dat we dat komend jaar weer kunnen verbeteren. Wat betreft basiseducatie en waarom is daar een afname van? Er is een verschuiving geweest van formele naar informele educatie, dus je ziet minder deelnemers op scholen, maar je ziet meer deelnemers op de Taalhuizen. Er heeft dus een verschuiving plaatsgevonden. Het CDA maakte nog een opmerking over dat mooie project van FC Groningen. Ik zou echt willen aangeven dat we dat soort dingen via de verlengde schooldag willen vormgeven. Over de verlengde schooldag wordt uw raad – als het goed is – volgende week – in elk geval voor het voorjaarsdebat – geïnformeerd, want daar is ook een motie over ingediend. De verlengde schooldag willen we vormgeven, vanuit waar de school behoefte aan heeft. Dat kan zijn bewegen, dat kan zijn cultuur of iets anders en daar willen we graag bij aansluiten. De behoefte van de school moet leidend zijn en als daar een mooi project een aanvulling op is, dan kunnen we dat doen, maar het is wel afhankelijk van wat de school graag wil. Dan heeft GroenLinks nog een opmerking gemaakt over buurthuizen in die discussie. Nu, zoals ik al heb gezegd, dat geldt voor buurthuizen van vorig jaar – voor COVID – is meegenomen, dus dat kunnen we dit jaar weer inzetten. GroenLinks heeft ook een opmerking gemaakt over laptops en wat kunnen wij daarvan meenemen? Nu, ik keek al even naar de heer De Haan. Hij heeft namelijk namens het CDA toen een motie ingediend. Vandaag zullen wij bekendmaken dat we de regeling gaan uitbreiden. Dat wordt dus, als het goed is, over een uurtje bekend. Ik denk dat nu de resterende vragen voor mevrouw Jongman moeten zijn.

00:43:03

Voorzitter: Ja, mevrouw Jongman.

00:43:05

Mevrouw Jongman: Ja, dank u wel, Voorzitter. In – hoe noem je dat? – de extra minuten die er gegeven zijn. Ik sla even de complimenten over die iedereen ... Nee, ik ga er toch even bij stilstaan, omdat namelijk in de wereld van zorg en welzijn de ambtenaren keihard – soms met baby's op schoot – hebben doorgewerkt, evenals in alle instellingen, om daar alle zorg- en welzijnstaken te kunnen vervullen en die geef ik dan ook graag door. Ik ga staccato de vragen langs. Over vrouwen in de opvang. Het lijkt een koud cijfer, maar er zit wel een warme wereld achter, namelijk dat iedere keer als een vrouw zich meldt, wordt altijd gevraagd of er ook andere opvangmogelijkheden zijn. Soms wordt er ook tijdelijk een hotel of een vakantiehuisje aangeboden of in eigen kring, soms lukt dat ook wel. In ieder geval in al die gevallen wat hier zo staat – het lijkt, alsof die vrouwen dan geen opvang hebben gehad – is passende opvang wel gevonden. Het Kopland heeft dan ook het aantal crisisplekken wel uitgebreid met twee plaatsen en we zetten ook in op versterking van ambulante hulp om ook op tijd mensen en vrouwen daarin te kunnen ondersteunen. Namelijk in een instelling zitten, is niet altijd noodzakelijk en heeft ook niet altijd de meest positieve gevolgen, dus je wil zo goed als mogelijk op tijd erbij zijn. We gaan daarnaast ook inzetten op versnellen van de uitstroom, dus in die zin proberen we aan alle kanten, A. met hulp, B. met de instroom en C. met de uitstroom om daar een goed pakket voor deze vrouwen in al deze gevallen aan te kunnen bieden. Het CDA en de ChristenUnie hebben vragen gesteld over maatschappelijke diensttijd. We rapporteren u daarover in oktober. We hebben daar twee pilots op lopen. Het was natuurlijk wel coronatijd, dus alles wat we hadden gewild is niet gelukt. Wel een klein deeltje daarvan en op basis daarvan bepalen we ook het vervolg, maar de impuls van het mooie in coronatijd, namelijk hoe kun je iets voor elkaar betekenen, dat willen we zeker vasthouden – ook in antwoord op het CDA – maar ook in overleg met de jongeren, want we willen ook kijken, waar hebben de jongeren zelf behoefte aan. Wij kunnen van alles verzinnen, maar als zij zeggen, dit is het niet, dan gaan ze het ook echt niet doen. De Partij van de Arbeid stelde een soortgelijke vraag, de goede zaken uit de coronatijd doorzetten. Wethouder Diks heeft al iets aangegeven over de WIJ die op een andere manier ook naar de inwoners toe zijn gegaan. Die goede zaken willen we ook graag meenemen bij het vormgeven van een sociale basis in fase twee; wat hebben inwoners meegemaakt en wat willen ze voor de toekomst vasthouden. Wellicht ook in de accommodaties die al genoemd zijn, maar misschien ook op andere plekken. Bijvoorbeeld het voorbeeld van het Schimmelpenninck Huys werd genoemd. Vanmiddag komt er ook een brief uit, namens het college, over iedereen doet mee in 050, over het coronaherstelplan. Daar zult u ook een deel van dit vraagstuk in beantwoord zien. Sport voor volwassenen. Ik kan niet vooruitlopen op de begroting '22, aangezien we nu de rekening behandelen. Het is echter in het meerjarenprogramma sport zeker als ambitie benoemd en ik heb u nogmaals goed gehoord, de heer Loopstra. Het staat dus heel goed genoteerd. De VVD stelde een hele technische vraag over het sportfonds voor de jeugd. Dat vind ik erg belangrijk, maar ik zou u willen aanbieden om daar nog even technisch op terug te komen. Ja, ik krijg seintjes links, maar ik ga nog wel even door. Eenzaamheid blijft een thema wat uiteraard ook vanmiddag in de brief van het coronaherstelplan zeker naar voren komt en waarin ook nieuwe ... De babbels zijn al genoemd en de lief- en leedstraten, waarin mensen ook in deze tijd

nieuwe verbintenissen met elkaar hebben gevonden en waar ook goede voorbeelden zijn ontstaan in straten, wijken en buurten. De blaashal. Het CDA vroeg daarnaar, want dat hebben we inderdaad opgeschreven. U heeft er al een technisch antwoord op gehad, maar dat wil ik best voor u herhalen, namelijk: er is een vergunningsaanvraag ingediend en de beoogde locatie daarvan is in Hoogkerk. De acht miljoen van de maatschappelijke opvang. Er is inderdaad een overschot van de voorgaande jaren en dat wordt ingezet voor de opvang van de komende jaren. We hebben namelijk fors extra coronamiddelen in 2020 ontvangen, die we ook niet konden uitgeven, maar we hebben – dat wil ik nadrukkelijk benoemen – het maximale wat nodig is, gedaan voor de inzet van deze doelgroep. We gaan het geld dat nu nog beschikbaar is, inzetten voor de komende jaren. Over de ontwikkelingen, zowel rondom beschermd wonen als maatschappelijke opvang volgen binnenkort ook nog twee brieven, zodat u het hele pakket ook kunnen aanschouwen wat we allemaal doen en welke nieuwe bewegingen we daarin willen zetten, bijvoorbeeld in een nieuwe leidraad maatschappelijke opvang. Het punt over de tevredenheid over onze sportvoorzieningen en sportinfrastructuur. Over het algemeen kan ik zeggen dat qua tevredenheid er een hoge tevredenheid is. Wat we inzetten qua middelen per inwoner is er een hoge inzet. Ik heb een iets ander beeld dan Student en Stad gelezen heeft, maar natuurlijk staan we altijd open voor verbetering. Wat we gezien hebben, is dat die openbare sportplekken, de bankjes, de parken en de lanen en noemt u maar op zijn echt in coronatijd ontzettend veel gebruikt en hebben juist tot heel veel tevredenheid geleid.

00:48:26

Voorzitter: Hartelijk dank. Dan kijk ik nog even rond of er nog dringende vragen zijn. De heer Loopstra.

00:48:30

De heer Loopstra: Een hele korte vraag. Ik hoorde de wethouder praten over sportende minima die ouder zijn dan 18. Hoorde ik nu een toezegging dat het college met een voorstel gaat komen voor 2022, want dat bespaart me dan een motie straks, Voorzitter.

00:48:53

Mevrouw Jongman: Het is wat lastig, want ik kan niet vooruitlopen op een begroting 2022, want die is nog niet vastgesteld. We hebben wel u goed gehoord en het staat in het meerjarenprogramma, dus dat is een toezegging die ik al kan doen dat ik u goed gehoord heb.

00:49:06

Voorzitter: Dan zie ik nog een vraag van GroenLinks.

00:49:13

De Heer Nieuwenhuijsen: Dank, Voorzitter. Nog één ding, ik noemde nog even iets over de vergelijkingscijfers en dat het lastig was met de indicatoren in programma vier. Kan de wethouder daar nog iets meer over zeggen over de lastigheid voor ons, om dan dus beoordelingen te doen?

00:49:26

Mevrouw Jongman: Ja, het is misschien ook technisch wel uitgevraagd, neem ik aan. We hebben een aantal cijfers niet kunnen uitzoeken en niet kunnen uitgeven. Ik geef toe, ik heb het zelf ook nog even heel goed gelezen, dat af en toe het cijfer er net niet is. Volgens mij

bent u ook bezig met een nieuwe begroting en nieuwe indicatoren, waarin u echt vanuit de leesbaarheid en vanuit dat aspect hele grote sprongen kunt maken, want de constatering deel ik met u.

00:49:54

Voorzitter: Dank u wel. Dan zou ik hiermee de meningsvormende sessie willen beëindigen. U mag volgende week uw conclusies trekken in het gemeenteraaddebat. Dank u wel. Fijne middag.

00:50:06

Mevrouw Van Doesen: Jij ook bedankt.